

หนังสือเวียน
สำนักทะเบียนกลาง
ปี ๕๘

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง การรับแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติ

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๐ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗

ด้วยปัจจุบันพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนหลายแห่งยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการรับแจ้งการเกิด และการจัดทำทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ทำให้เด็กที่เกิดในประเทศไทยไม่รับการแจ้งการเกิดอีกเป็นจำนวนมากและเป็นปัญหาต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลการทะเบียนราษฎร เช่น การศึกษา การสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ เป็นต้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า การรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตร และการจัดทำทะเบียนประวัติให้กับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรโดยมีจุดมุ่งหมายในการจดทะเบียนที่รายการของบุคคลที่อยู่ในประเทศไทยไว้เป็นหลักฐานเพื่อการควบคุมและตรวจสอบตัวบุคคล รวมถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลตามกฎหมาย ส่วนการที่บุคคลใดจะได้สัญชาติไทยหรือได้สถานะคนต่างด้าวที่มีสิทธิอาศัยในประเทศไทยอย่างถูกต้องย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเป็นสำคัญ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในการรับแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยของสำนักทะเบียนต่างๆ เป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรกำหนด ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องคนไร้รัฐในประเทศไทย และทำให้ข้อมูลทะเบียนคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งเพื่อชักซ้อมแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. นายทะเบียนผู้รับแจ้งมีหน้าที่ต้องรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้กับเด็กทุกคนที่เกิดในประเทศไทย ไม่ว่าจะเด็กนั้นจะเกิดในบ้าน (รวมถึงสถานพยาบาล) หรือเกิดนอกบ้าน และไม่ว่าเด็กที่เกิดจะมีสัญชาติไทย หรือไม่ได้สัญชาติไทยเพราะเกิดจากบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองก็ตาม เช่น เด็กที่เกิดจากบิดามารดาซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติเมียนมาร์ ลาว หรือกัมพูชา หรือเด็กที่เกิดจากบิดามารดาซึ่งเป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและไม่มีเอกสารทะเบียนราษฎร ไม่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เป็นต้น โดยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

/๒. เด็กที่เกิด...

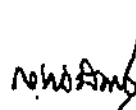
๒. เด็กที่เกิดในสถานพยาบาลที่ถูกต้องตามกฎหมายไม่ว่าจะเป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) หรือสถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ผู้ทำคลอดจะต้องออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) ของเด็กเพื่อเป็นหลักฐานสำหรับใช้ในการแจ้งการเกิด โดยผู้ทำหน้าที่แจ้งการเกิดซึ่งได้แก่บิดาหรือมารดาของเด็กหรือเจ้าบ้านสามารถแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำสำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิดโดยไม่ต้องผ่านกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือจะแจ้งการเกิดต่อกำนันผู้ใหญ่บ้านในฐานะเป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำหมู่บ้านที่เด็กเกิดเพื่อออกหลักฐานใบรับแจ้งการเกิด ท.ร.๑ ตอนหน้า แล้วจึงแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำสำนักทะเบียนเพื่อออกสูติบัตรก็ได้

๓. กรณีนายอำเภอ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ไม่สามารถรับแจ้งการเกิดหรือเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านสำหรับผู้ขอแจ้งเกิดหรือขอเพิ่มชื่อรายใด นายทะเบียนที่รับผิดชอบเรื่องดังกล่าวจะต้องจัดทำทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร.๓๘ ก และกำหนดให้เลขประจำตัว ๑๓ หลักให้แก่ผู้ขอเป็นบุคคลประเภท ๐ ที่มีเลขหลักที่หกและเจ็ดเริ่มจากเลข ๐๐

๔. กรณีคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้นายทะเบียนเรียกตรวจพยานเอกสารและสอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ ถ้าผลการตรวจสอบเชื่อได้ว่าผู้ร้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้ (๑) มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่จริงในพื้นที่สำนักทะเบียน เช่น ตั้งบ้านเรือน ประกอบอาชีพ หรือมีครอบครัว เป็นต้น (๒) เป็นบุคคลที่ไม่มีเอกสารการทะเบียนราษฎร ไม่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก และ (๓) ไม่มีเอกสารราชการที่แสดงว่าเป็นคนสัญชาติอื่น นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นสามารถจัดทำทะเบียนประวัติให้ได้ตามแบบ ท.ร.๓๘ ก และกำหนดให้เลขประจำตัว ๑๓ หลักเป็นบุคคลประเภท ๐ โดยปฏิบัติตามข้อ ๑๐๕ วรรคสอง ของระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายตลเดช พัฒนรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร ๐-๒๗๔๑-๗๓๑๔-๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนถ้ำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๓๐ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเรื่องการแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนฯ และการปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนฯ
เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด นายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

- อ้างอิง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๖ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑
๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔
๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๑๘ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างคำสั่งสำนักทะเบียนฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักทะเบียนกลาง ได้รับการหารือจากสำนักทะเบียนต่างๆ ทั้งจากการฝึกอบรมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับงานทะเบียนและสถานะบุคคล ระบบสารสนเทศ Call Center ๑๕๔๘ รวมทั้งทางโทรศัพท์ ในประเด็นการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอและผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น คุณสมบัติของผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยนายทะเบียนฯ การมอบอำนาจให้ผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ปฏิบัติราชการแทนอำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ในการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร รวมทั้งการลงนามในหนังสือราชการที่ออกโดยสำนักทะเบียน โดยตัวอย่างปัญหาที่พบ ได้แก่ การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอโดยใช้คำสั่งอำเภอและนายอำเภอลงนามในคำสั่งถูกต้องหรือไม่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอต้องมีคำสั่งแต่งตั้งนายทะเบียนใหม่หรือไม่ สามารถแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการที่มีได้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรเป็นผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ได้หรือไม่ การลงนามในเอกสารการทะเบียนราษฎรสามารถใช้การรักษาราชการแทนได้หรือไม่ หนังสือจากสำนักทะเบียนถึงหน่วยงานอื่นผู้ใดมีอำนาจลงนาม เป็นต้น ซึ่งเรื่องนี้มีมีความสำคัญหากปฏิบัติไม่ถูกต้องย่อมมีผลทางกฎหมายผูกพันทั้งเอกสารที่สำนักทะเบียนออกไปและเจ้าหน้าที่ผู้จัดทำเอกสารดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยนายทะเบียนฯ การมอบอำนาจให้ผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ปฏิบัติราชการแทน อำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ในการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร รวมทั้งการลงนามในหนังสือราชการที่ออกโดยสำนักทะเบียน เป็นไปด้วยความถูกต้องและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งชักซ้อมความเข้าใจให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ถูปฏิบัติดังนี้

๑. การแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอหรือผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น ต้องจัดทำเป็นคำสั่งสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น และลงนามในคำสั่งโดยนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ดังนี้

๑.๑ การแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ให้พิจารณาแต่งตั้งจากข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ (ระบบแห่ง) หรือข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการด้วยคุณวุฒิปริญญาตำแหน่งสายงานเริ่มต้นระดับ ๓ ขึ้นไป (ระบบจำแนกตำแหน่ง) เช่น ปลัดอำเภอ เจ้าพนักงานปกครอง (กรุงเทพมหานคร)

/เจ้าหน้าที่...

เจ้าหน้าที่บริหารงานทะเบียนและบัตร (เทศบาล) เป็นต้น เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็นอาจแต่งตั้งจากข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ตั้งแต่ระดับชำนาญงานขึ้นไป (ระบบแท่ง) หรือข้าราชการที่บรรจุเข้ารับราชการด้วยคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญา ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๔ ขึ้นไป (ระบบจำแนกตำแหน่ง) โดยผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งควรเป็นผู้ที่มีคำสั่งให้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร และมีความซื่อสัตย์สุจริต

๑.๒ กรณีผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอหรือผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่น หรือพ้นจากหน้าที่ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ออกคำสั่งถอดถอนบุคคลนั้นให้พ้นจากตำแหน่งผู้ช่วยนายทะเบียนฯ โดยคำสั่งดังกล่าวอาจมีการแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ทดแทนในคราวเดียวกันก็ได้

๑.๓ เมื่อมีการแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ส่งคำสั่งไปยังสำนักทะเบียนจังหวัด หรือสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร และศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัด เพื่อกำหนดรหัสผ่านสำหรับการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์หรือยกเลิกรหัสผ่าน แล้วแต่กรณี รวมทั้งเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบหรืออ้างอิงต่อไป สำหรับกรณีที่เป็นการแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ใหม่ ให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นส่งแบบ บท.๑ หรือ บท.๑/๓ แล้วแต่กรณี ไปยังศูนย์บริหารการทะเบียนภาคสาขาจังหวัด เพื่อใช้ประกอบการขอลงทะเบียนและกำหนดรหัสผ่านด้วย

๒. การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ซึ่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘/๒ กำหนดให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นอาจมอบอำนาจให้ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ ผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น ปลัดอำเภอ รองปลัดเทศบาล ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต รองปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี ปฏิบัติราชการแทนได้ ทั้งนี้ การมอบอำนาจจะต้องทำเป็นคำสั่งสำนักทะเบียนฯ และกำหนดเรื่องที่จะมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนไว้ในคำสั่งให้ชัดเจนด้วย ส่วนการลงชื่อตำแหน่งในเอกสารการทะเบียนราษฎร กรณีผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการแทนนั้น จะต้องระบุตำแหน่งว่า “ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอ...” หรือ “ปลัดอำเภอปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอ...” หรือ “รองปลัดเทศบาลปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล...” หรือ “ผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล...” เป็นต้น

๓. กรณีที่สำนักทะเบียนฯ จะมีหนังสือราชการถึงหน่วยงานต่างๆ ซึ่งตามหลักการของงานสารบรรณ ผู้ที่จะลงนามในหนังสือควรเป็นหัวหน้าหน่วยงานที่ออกหนังสือดังกล่าว แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ กำหนดให้นายทะเบียนอำเภอและผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอเป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่นและผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรในเขตพื้นที่ ดังนั้น หนังสือราชการที่ออกโดยสำนัก

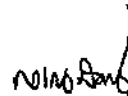
/ทะเบียนอำเภอ...

ทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น ควรลงนามโดยนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติในเรื่องนี้ขอให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้ลงนาม เว้นแต่กรณีเรื่องต่างๆ ไป เช่น การส่งเอกสาร การรายงานผลการปฏิบัติงาน การทวงถามเรื่อง เป็นต้น อาจมอบให้ผู้ช่วยนายทะเบียนฯ ลงนามในฐานะนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนฯ

อนึ่ง สำนักทะเบียนกลางได้จัดทำตัวอย่างร่างคำสั่งแต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอฯ และร่างคำสั่งมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอฯ เพื่อให้สำนักทะเบียนใช้ปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ปราบกฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดลเดช พิศนรฐ์)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการพิเศษ
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๓๑๖

โทรสาร. ๐ ๒๗๐๖ ๙๒๓๕

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนถ้ำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๕ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑

๒. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๕๑

ตามที่สำนักทะเบียนกลาง ได้แจ้งแนวทางการปฏิบัติให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ดำเนินการเร่งรัดจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น

สำนักทะเบียนกลางตรวจสอบฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรแล้วพบว่า คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดว่าต้องมีบัตรประจำตัว เป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีรายการจัดทำบัตรประจำตัว ซึ่งกรณีดังกล่าวจะก่อให้เกิดปัญหาหลายประการทั้งในเรื่องการทุจริตสวมตัว การไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริงของกลุ่มบุคคลดังกล่าวว่ายังมีตัวตนหรืออยู่ในภูมิลำเนาหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะเบียดเบียนในการจัดการประชากร การจัดระเบียบสังคม การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย และด้านอื่นๆ ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ด้วยความถูกต้องและครบถ้วน จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งกำชับสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้ประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อและวิธีการต่างๆ อย่างทั่วถึง ให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่จะต้องมีการจัดทำบัตรประจำตัวตามกฎหมายกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ ทราบสิ่งที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และให้ยื่นเรื่องขอทำบัตรประจำตัวให้ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย โดยกลุ่มบุคคลเป้าหมาย ได้แก่

(๑) คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว แล้วแต่กรณี ซึ่งได้แก่ คนที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ ระบุสัญชาติอื่นหรือไม่ได้สัญชาติไทย มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๓ , ๔ , ๕ หรือ ๘ และบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ เลขประจำตัวขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๖ หรือ ๗

(๒) คนต่างด้าวซึ่งได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษฯ ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ได้แก่

/ (๒.๑) ชนกลุ่มน้อย...

(๒.๑) ชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ ๑๙ กลุ่มที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๒ และหลักที่หกและเจ็ดเริ่มจากเลข ๕๐ เป็นต้นไป รวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ เลขประจำตัวขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๗

(๒.๒) บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนประวัติ ท.ร.๓๘ ก มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๐ และหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๘๘ รวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในประเทศไทยที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนประวัติ ท.ร.๓๘ ก เลขประจำตัวขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๐

(๓) บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนประวัติให้เนื่องจากไม่สามารถรับแจ้งการเกิดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านในสถานะคนสัญชาติไทย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กอนาถหรือคนไร้รากเหง้าที่อยู่ในการดูแลของสถานสงเคราะห์ มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนประวัติ ท.ร.๓๘ ก มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๐

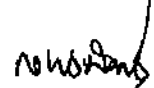
๒. คุณสมบัติของบุคคลที่จะต้องมีบัตรประจำตัว ระยะเวลาที่ต้องทำบัตรแต่ละกรณี ค่าธรรมเนียมที่ผู้ขอมีบัตรประจำตัวจะต้องจ่ายให้แก่ราชการ และสถานที่ยื่นคำขอมีบัตร เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอมีบัตรประจำตัวพร้อมหลักฐานแล้ว ให้ตรวจสอบรายการบุคคลดังกล่าว ถ้าพบว่าเป็นบุคคลซ้ำซ้อน ให้แจ้งบุคคลดังกล่าวยื่นคำร้องเพื่อจำหน่ายรายการที่ซ้ำซ้อนเพื่อคงไว้เฉพาะรายการที่ถูกต้องตรงกับสถานะที่แท้จริงของผู้ขอมีบัตร หรือถ้าเป็นกรณีสงสัยว่ารายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรหรือตัวบุคคลผู้ยื่นคำขอมีบัตรจะไม่ถูกต้อง อำเภออาจขอเท็จจริง ให้นายทะเบียนสอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถืออย่างน้อยสองคนเพื่อรับรองความถูกต้องก่อนแล้วจึงดำเนินการจัดทำบัตร

อนึ่ง เพื่อให้การจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยดำเนินการไปด้วยความถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรม ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่น กำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและควบคุมการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดทั้งในขั้นตอนการจัดทำบัตรและการมอบบัตร อย่าให้เกิดปัญหาการเรียกรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์จากผู้ยื่นคำขอทำบัตรประจำตัวหรือผู้ใดโดยเด็ดขาด หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือมีการร้องเรียนและได้สอบสวนแล้วเป็นความจริง ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานต้นสังกัดของผู้นั้น มอบหมายให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรและบัตรฯ โดยเด็ดขาด และให้พิจารณาลงโทษสถานหนักแก่ผู้กระทำความผิดหรือทุจริตต่อหน้าที่ราชการ รวมถึงผู้ที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการกระทำดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดลเดช พนมวัน))

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
โทร. ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๘-๒๐

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนสำลุสภา ปท. ๑๒๑๕๐

๙๐ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การแจ้งย้ายที่อยู่ของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓
๒. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แจ้งปัญหาข้อขัดข้องที่เป็นอุปสรรคต่อการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิให้แก่เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส ที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ซึ่งไม่สามารถแจ้งการย้ายที่อยู่ตามทะเบียนประวัติได้ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการสังคมได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า การย้ายที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เป็นไปตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และข้อ ๔ วรรคสอง ของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่กำหนดให้การเปลี่ยนหรือย้ายภูมิลำเนาจากเขตพื้นที่ควบคุมหนึ่งไปอีกเขตพื้นที่ควบคุมหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะกรณีต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย หรือตามนโยบายที่ทางราชการกำหนด ดังนั้น เพื่อให้การรับแจ้งการย้ายที่อยู่ของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมายกำหนด จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่สามารถแจ้งย้ายที่อยู่หรือย้ายทะเบียนประวัติ ได้แก่ บุคคลที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติเป็นบุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๘๙ ตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ ประกอบด้วย

๑.๑ ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอาศัยในประเทศไทยเป็นเวลานาน (เข้ามาก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒)

๑.๒ เด็กนักเรียนและบุคคลที่กำลังศึกษาเล่าเรียนหรือจบการศึกษาแล้ว (เข้ามาก่อนวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๘)

๑.๓ บุคคลไร้รากเหง้า (เข้ามาก่อนวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๘)

/๑.๔ บุคคลที่...

๑.๔ บุคคลที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศ (เข้ามาก่อนวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔)

๑.๕ บุตรของบุคคลตามข้อ ๑.๑ - ๑.๔ ที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทย

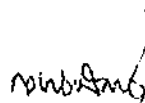
โดยมีเขตพื้นที่ควบคุมการอยู่อาศัย ได้แก่ เขตอำเภอที่บุคคลนั้นได้รับการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติ ตามแบบ ท.ร.๓๘ ก หรือเขตกรุงเทพมหานครกรณีผู้ที่ได้รับการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

๒. การแจ้งย้ายที่อยู่ตามทะเบียนประวัติหรือทะเบียนประวัติกลาง (ท.ร.๓๘ ก) ไปยังบ้าน หลังอื่นที่อยู่ในเขตท้องที่อำเภอเดียวกัน (ใช้เขตท้องที่อำเภอเดิมเป็นหลักจึงอาจมีเขตบรรพกาลอยู่ด้วย) ให้ ดำเนินการได้เช่นเดียวกับการแจ้งย้ายออก-ย้ายเข้ารายการบุคคลตามทะเบียนบ้านปกติ โดยผู้มีหน้าที่แจ้ง ได้แก่ เจ้าบ้านหลังที่ผู้ประสงค์จะย้ายออกมีชื่ออยู่ใน ท.ร.๓๘ ก หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน และ เจ้าบ้านหลังที่ประสงค์จะย้ายเข้าต้องยินยอมให้ย้ายเข้าด้วย ส่วนผู้ที่มีอำนาจส่งอนุญาตให้รับแจ้งย้าย ได้แก่ นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น และผู้ที่มิได้สั่งให้ปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอหรือ นายทะเบียนท้องถิ่น

๓. การแจ้งย้ายที่อยู่ตามทะเบียนประวัติหรือทะเบียนประวัติกลาง (ท.ร.๓๘ ก) ไปยังบ้าน หลังอื่นที่อยู่ต่างอำเภอหรือต่างจังหวัด ซึ่งเป็นกรณีสถานที่อยู่นอกเขตพื้นที่ควบคุมหรือเป็นการ เปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่ควบคุม ให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีมีหนังสือจากหน่วยงานของรัฐ จังหวัดหรือ เจ้าเป็นที่จะต้องย้ายที่อยู่ของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนไปอยู่ที่อื่น เช่น สถานแรกรับเด็กในสังกัด กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ แจ้งเหตุจำเป็นที่จะต้องย้ายเด็กที่อยู่ในการอุปการะไปยังสถานสงเคราะห์ แห่งอื่นเนื่องจากเด็กมีอายุเกินกว่าจะอยู่ในสถานแรกรับ เป็นต้น และเมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องขอแจ้ง ย้ายออกพร้อมหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้รวบรวมเสนอนายอำเภอเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้ย้าย ทะเบียนประวัติได้ก่อนจึงจะดำเนินการแจ้งย้ายออกให้ได้ โดยนายทะเบียนจะต้องบันทึกเลขที่หนังสือของ หน่วยงานของรัฐที่แจ้งเหตุดังกล่าวและเลขที่หนังสือที่นายอำเภอสั่งให้ความเห็นชอบไว้ในประวัติการย้าย ของบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ย้ายที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ด้วย ส่วนสำนักทะเบียนที่รับแจ้งย้ายเข้า เมื่อ ดำเนินการรับแจ้งย้ายเข้าแล้วให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรายงานนายอำเภอท้องที่ทราบทุกรายเพื่อดำเนินการ ควบคุมการอยู่อาศัยของบุคคลนั้นตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ภาคกลาง เลข ที่จดแจ้งรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร ๐-๒๗๔๓-๗๓๑๘-๒๐

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๖

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา พ.ท. ๑๖๑๑๖

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การตรวจสอบข้อเท็จจริง และแก้ไขปัญหามูลบุคคลที่ถูกแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลางโดยมิชอบ

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒ ชุด

ด้วยสำนักทะเบียนกลางได้รับแจ้งจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินกรณีนางสาวอุบลศรีพงษ์ บัวไกล ได้ร้องเรียนว่าสำนักทะเบียนอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคัดค้านขอผู้ร้องเรียนซึ่งเดิมเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๙/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลห้วยยาง อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ออกไปไว้ในทะเบียนบ้านกลางโดยไม่แจ้งให้ผู้ร้องเรียนหรือเจ้าบ้านที่ได้รับแจ้ง ผู้ร้องเรียนเป็นเหตุให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อน จากกรณีดังกล่าวสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับการชี้แจงแล้วแต่มีข้อเสนอสืบให้กรมการปกครองดำเนินการตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เกี่ยวกับการย้ายชื่อตนเองบุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเข้าทะเบียนบ้านกลางใบลักษณะดังกล่าว ก็ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมถึงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๒๖/๒๕๕๕ แล้วดำเนินการย้ายชื่อบุคคลที่ได้รับ ผลกระทบเข้าทะเบียนบ้านเดิมต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วขอเรียนว่า กรณีการแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลางเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓๓ และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๘๑ ส่วนกรณีเจ้าหน้าที่ยื่นขอสำนักทะเบียนซึ่งได้แจ้งย้ายบุคคลเข้าทะเบียนบ้านกลาง โดยไม่ได้ปฏิบัติตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนดจะทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนและส่งผลให้เกิดการร้องเรียนหรือฟ้องศาลเกิดขึ้น ซึ่งกรณีดังกล่าวกรมการปกครองเคยแจ้งแนวทางการปฏิบัติ โดยส่งสำนวนคำพิพากษาศาลปกครองให้สำนักทะเบียนทุกแห่งศึกษาและถือเป็นแนวทางปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๔ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ แต่เพื่อให้แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนและป้องกันการร้องเรียนหรือเป็นคดีความในศาล จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดทุกแห่งและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่รับผิดชอบให้ตรวจสอบข้อมูลการแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง ย้อนหลังถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๐ ว่ามีการแจ้งย้ายชื่อบุคคลเข้าทะเบียนบ้านกลาง โดยเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบกำหนดไว้หรือไม่ พบเห็นการดำเนินการไม่ถูกต้องให้สำนักทะเบียนดำเนินการแก้ไขหรือยกเลิกการดำเนินการที่กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรกำหนดไว้ นอกจากนี้ให้สำนักทะเบียนประจำส่วนพื้นที่ที่ประชาชนในพื้นที่ได้ตรวจเจอชื่อแจ้ง

๒๕/๕

รายการของตนเองในสำเนาทะเบียนบ้าน และหากพบว่ามิใช่ชื่อและรายการถูกย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลางให้แจ้งเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนทราบ จากนั้นให้นายทะเบียนตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าบุคคลดังกล่าวมีตัวตนอยู่จริง และเป็นบุคคลเดียวกับที่มีรายการในทะเบียนบ้านกลาง ให้นายทะเบียนพิจารณา แจ้งย้ายบุคคลดังกล่าวออกจากทะเบียนบ้านกลางและย้ายเข้าทะเบียนที่พักอาศัยอยู่ปัจจุบัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายภฤชญา นุญราช)
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

ด่วนที่สุด

ที่ นส ๐๙/๕๒๕

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชั้น ๘
เลขที่ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๕๐

100๒1

๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือร้องเรียนของนางผอ อุบลศรีภักษ์ ไปศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ ปี จำนวน ๓ ฉบับ
๒. สำเนาหนังสือจังหวัดชัยภูมิ ที่ ชย ๐๐๑๘.๑/๑๕๓๗ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๒ ฉบับ

ด้วย นางสาวอุบลศรีภักษ์ ไปศาล ได้ยื่นข้อร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้สืบพินิจทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๘/๑ หมู่ ๘ ตำบลน้ำอ้อย อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คัดพิจารณาผู้ร้องเรียนที่เดิมเคยมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งที่บ้านเลขที่ ๑๘/๑ หมู่ ๘ ตำบลน้ำอ้อย อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ออกใบใช้สอยเป็นบ้านกลาง โดยไม่แจ้งให้ผู้ร้องเรียนหรือเจ้าบ้านที่ผู้ร้องเรียนมีชื่ออยู่ทราบ เพื่อให้อำเภอคอนสารมีผลการใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนจากการไม่สามารถออกใบใช้สอยประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทางได้ จึงมีแจ้งข้อร้องเรียนที่สูญหายได้ เป็นเวลาประมาณ ๓-๔ ปี รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับการชี้แจงข้อเท็จจริงจากจังหวัดชัยภูมิสรุปว่า กรณีดังกล่าวจะเกิดจากการที่ผู้ร้องเรียนไม่ทราบข้อกฎหมายตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วย การจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับไม่ได้ประสานกับสำนักทะเบียนกลางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง และจะเชื่อได้ว่าเจ้าบ้านที่ของสำนักทะเบียนกลางคอนสารและผู้มีชื่ออยู่มีทะเบียนบ้านได้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ผู้ร้องเรียนเข้าทะเบียนบ้านกลาง เพื่อปรับพื้นฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรตามอำนาจหน้าที่และตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ ๓๑ โดยไม่แจ้งคนกลางแก่ผู้ร้องเรียนแต่แรก จึงได้ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘ ผู้ร้องเรียนได้มายังสำนักงานทะเบียนบ้านกลาง สำนักทะเบียนอำเภอคอนสารจึงได้ชี้แจงให้ผู้ร้องเรียนทราบถึงเหตุผลที่ถูกต้องย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง ตามแต่ดำเนินการย้ายชื่อผู้ร้องเรียนออกจากทะเบียนบ้านกลาง และอนุญาตให้ทำบัตรประชาชนได้ต่อไป ขอสงวนพินิจต่อไป ส่วนที่ไปยื่นข้อร้องเรียนรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

เจ้าพนักงาน

“ความล่าช้า คือความไม่เป็นธรรม”

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ศาสตราจารย์ศรีวิฑูรย์ วรรณการยางกูร) ได้พิจารณาคำร้องเรียน คำชี้แจงและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า ในประเด็นข้อร้องเรียนว่า สำนึกพระเวียงอำเภอกอนสารคดีชื่อของผู้ร้องเรียนออกไป ในทะเบียนบ้านกลาง โดยไม่แจ้งให้ผู้ร้องเรียนหรือเจ้าบ้านที่ผู้ร้องเรียนมีชื่ออยู่ทราบ เป็นเหตุให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อนนั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๖ ผู้ร้องเรียนได้มาขอคำขออนุญาตออกจากทะเบียนบ้านกลาง และสำนักทะเบียนอำเภอกอนสารคดีได้แจ้งแจ้งผลการทำทะเบียนบ้านกลางและดำเนินการทำผู้ร้องเรียนออกจากทะเบียนบ้านกลาง และอนุญาตให้ทำบัตรประชาชนประจำตัวประชาชนกรณีใหม่ต่อไป (ตอบัตร) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และผู้ร้องเรียนยังไม่ติดต่อแจ้งผู้ร้องเรียนต่อไป เรื่องร้องเรียนดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนอย่างเหมาะสมแล้ว ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวตาม มาตรา ๒๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๖

อนึ่ง เนื่องจากมีเรื่องเปรียบเทียบที่แสดงให้เห็นว่า เรื่องในลักษณะนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดง จ. ๒๒๖/๒๕๕๕ ให้เพิกถอนคำสั่งที่ย้ายชื่อผู้ร้องเรียนจากทะเบียนบ้านกลาง ให้ผู้ร้องเรียนมีชื่ออยู่เข้าทะเบียนบ้านกลาง โดยให้มีผลย้อนหลังว่าตั้งแต่วันที่คำสั่งมีผลใช้บังคับ โดยศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามหลักนิติรัฐ องค์การของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายบริหารและหน่วยงานของรัฐที่กระทำการใดที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้แก่ เมื่อนับบัญชีผู้ติดต่อกฎหมายที่คำนวณไว้ก่อนแล้วและจะต้องให้คำนวณนั้นภายในกรอบและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดไว้ด้วย ซึ่งสามารถลงนามทะเบียนตาม มาตรา ๑๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นเห็ยอ้าง เสนอเข้าไปในการแก้ไขราชการทะเบียนและหลักฐานทะเบียนให้ถูกต้องเท่านั้น เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และบทบัญญัติโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วมีบทบัญญัติใดที่กำหนดว่า ผู้ที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านใด จะต้องพักอาศัยอยู่ในบ้านดังกล่าวตลอดเวลา และมีนายทะเบียนก็จะต้องมีอำนาจแจ้งย้ายชื่อบุคคลดังกล่าวจากทะเบียนบ้านที่มีชื่ออยู่เข้าทะเบียนบ้านกลางได้ ยิ่งถ้าไม่ปรากฏว่าได้ให้โอกาสผู้กระทำได้โต้แย้ง ที่แจ้ง แลขอสงวนหลักฐานของ นรหรือมอบให้เหตุผลของคำสั่งของปกครอง กรณีจึงสอดคล้องกับเรื่องร้องเรียนนี้ จึงปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนึกพระเวียงอำเภอกอนสารคดีชื่อของผู้ร้องเรียนออกจากทะเบียนบ้านที่ผู้ร้องเรียนมีชื่ออยู่ และแจ้งที่ภของผู้ร้องเรียนเข้าทะเบียนบ้านกลาง ยี่สิบวัน ดำเนินการตามที่ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้แจ้งย้าย โดยไม่ปรากฏยกเอกสารว่า ผู้ใหญ่บ้านดังกล่าวไม่รับมอบอำนาจจากนายทะเบียนของผู้ร้องเรียนที่เป็นเจ้าบ้าน แต่นายทะเบียนผู้รับแจ้งได้ย้ายชื่อของผู้ร้องเรียนลงในทะเบียนบ้านกลาง ส่งผลให้ผู้ร้องเรียนไม่สามารถมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนไม่สามารถยื่นคำร้องขอคืนและให้นายทะเบียนรับรองสำเนาเอกสารเพื่อนำไปใช้อ้างอิงหรือสิทธิต่าง ๆ ได้เหมือนปกติพระเวียงบ้านเดิม

/ต้นเหตุ

“ความลำช้า คือความไม่ป็นธรรม”

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินฯ ได้มีข้อสั่งการและเสนอแนะให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง กรณีผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๘ ตำบลห้วยยาง แจ้งย้ายชื่อผู้ร้องเรียนออกจากทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๙/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลห้วยยาง และกรณี นายทะเบียนอำเภอคอนสารดำเนินการย้ายชื่อผู้ร้องเรียนออกจากทะเบียนบ้านดังกล่าว

๒. การปกครองให้กำชับและกำกับดูแลนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ปกครอง ท้องที่ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการ จัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเคร่งครัดต่อไป และขอให้กรมการปกครองดำเนินการตรวจสอบร้องเรียน ย้อนหลังถึงปี ๒๕๕๐ เกี่ยวกับการย้ายชื่อของบุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเจ้าทะเบียนบ้านกลางในลักษณะ ดังกล่าวที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติและระเบียบข้างต้น รวมถึงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ ๑๒๖/๒๕๕๕ แล้วดำเนินการย้ายชื่อบุคคลที่ได้รับผลกระทบเข้าทะเบียนบ้านเดิมต่อไป

๓. แจ้งผลการดำเนินการดังกล่าวให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบภายใน ๖๐ วัน.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ และผลการดำเนินการเป็นประการใด ขอให้โปรดแจ้ง ให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายรักษเกษฯ อน้อย)

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักเลขาธิการ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๒๐๐, ๑๖๗๖ คีย์ ๑๙๒๐๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๗ ๘๓๖๘

www.ombudsman.go.th

“ความสำนึก คือความไม่เป็นกรรม”

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๔

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) และหนังสือรับรองการตาย (ท.ร.๔/๑)

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

๒. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

ด้วยในการจัดเสวนาเรื่องการปฏิรูปการจัดการประชากรของประเทศไทยในมุมมองของกรมการปกครอง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ได้มีผู้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองการเกิดตามแบบ ท.ร.๑/๑ ให้ครอบคลุมถึงเด็กที่เกิดนอกโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลด้วย ซึ่งเรื่องนี้สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วขอเรียนว่า การที่กำหนดแบบพิมพ์ ท.ร.๑/๑ เป็นหนังสือรับรองการเกิดที่ใช้สำหรับโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่มีผู้รักษาพยาบาลโดยอาชีพนั้น ก็เพื่อมุ่งหมายที่ตัวบุคคลซึ่งทำหน้าที่คลอดเด็กเป็นสำคัญว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เฉพาะด้านเพื่อประโยชน์และความปลอดภัยของแม่และเด็กที่เกิด มิได้หมายความว่าให้ใช้ได้เฉพาะภายในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลเท่านั้น ดังนั้น ถ้าโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลมีโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการนอกโรงพยาบาลฯ โดยมีแพทย์และบุคลากรสาธารณสุขของโรงพยาบาลฯ ร่วมกิจกรรมด้วย ก็สามารถออกหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ ให้ในนามของโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลนั้นได้ และสำหรับแบบพิมพ์หนังสือรับรองการตาย ท.ร.๔/๑ ก็เช่นเดียวกัน ถ้าโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลมีโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการนอกโรงพยาบาลฯ โดยมีแพทย์และบุคลากรสาธารณสุขของโรงพยาบาลฯ ร่วมกิจกรรมด้วย ก็สามารถออกหนังสือรับรองการตาย ท.ร.๔/๑ ให้ในนามของโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลได้โดยสถานที่เกิดหรือตายที่จะลงรายการในเอกสารดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อเท็จจริง ซึ่งได้แจ้งความเห็นให้กระทรวงสาธารณสุขทราบแล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความถูกต้อง จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบทราบและถือปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ขอให้แจ้งประสานโรงพยาบาลและสถานพยาบาลในเขตพื้นที่ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลอเดช พัฒนรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๖

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๔

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนสำลุสภา ปท ๑๒๑๕๐

๒๗) กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

ด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยมาตรา ๓๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ บัญญัติเรื่องการแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ประกาศกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

ดังนั้น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว ผู้อำนวยการทะเบียนกลางได้ออกประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ และได้จัดทำแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับเรื่องนี้เพื่อเป็นคู่มือสำหรับนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้ จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งให้ศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติตามกฎหมายและประกาศสำนักทะเบียนกลางฯ ดังกล่าวให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกฤษฎา บุญราช)
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๖

ประกาศสำนักทะเบียนกลาง

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน
โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดเงื่อนไขความเป็นบิดาและมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน และกำหนดผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนไว้เป็นการเฉพาะ และให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และมาตรา ๘/๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิด” หมายถึง

(๑) สามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนตามที่ปรากฏรายการบุคคลในเอกสารข้อตกลงการตั้งครรภ์แทน หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลดังกล่าว

(๒) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน (ผู้คลอดเด็ก) ตามที่ปรากฏรายการบุคคลในเอกสารข้อตกลงการตั้งครรภ์แทน ในกรณีสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด หรือไม่อยู่ในประเทศไทย หรือไม่ปรากฏตัวเกินกว่า ๑๕ วันนับแต่วันที่เด็กนั้นเกิด

(๓) เจ้าบ้านของสถานพยาบาลที่ทำการคลอดเด็กซึ่งเกิดจากการตั้งครรภ์แทน ในกรณีบุคคลตาม (๑) และ (๒) ไม่สามารถแจ้งการเกิดได้

ข้อ ๒ การแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน ให้ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดยื่นคำร้องขอแจ้งเกิดพร้อมพยานหลักฐานต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ดังต่อไปนี้

ก. สถานที่แจ้งการเกิด ได้แก่ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด หรือท้องที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ข. พยานหลักฐานที่ต้องยื่นพร้อมคำร้อง ได้แก่

(๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง

(๒) สำเนาบัตรประจำตัวหรือเอกสารแสดงตัวของสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน หรือหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน กรณีมอบอำนาจให้บุคคลอื่นแจ้งการเกิดแทน

(๓) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะเพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้าน

(๔) หลักฐานการจดทะเบียนสมรสของสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน โดยถ้าเป็นการจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายของต่างประเทศ จะต้องมีหลักฐานการจดทะเบียนบันทึกฐานะแห่งครอบครัว

(๕) หนังสือเดินทางของสามีหรือภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน กรณีสามีหรือภริยาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๖) เอกสารข้อตกลงการตั้งครรภ์แทน ระหว่างสามีและภริยาที่ขอด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน กับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ซึ่งจัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(๗) หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑)

(๘) หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

ข้อ ๓ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้รับแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เรียกตรวจหลักฐานจากผู้แจ้ง

(๒) สอบสวนสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน ให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุผลที่ประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน ประวัติของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ความสัมพันธ์ระหว่างสามีหรือภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนกับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน การปกครองและการอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน ความประสงค์จะให้บุคคลใดเป็นบิดาและมารดาของเด็กระหว่างสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนกับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ความประสงค์จะให้บันทึกและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนของเด็กที่เกิดในสุติบัตรและฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร เป็นต้น

(๓) กรณีสามีหรือภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนเป็นคนต่างด้าว ให้สอบสวนบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติ ภูมิลำเนาที่อยู่ อาชีพ การเดินทางเข้าออกประเทศไทย สาเหตุที่แต่งงานกับคู่สมรสที่เป็นคนสัญชาติไทย ความต้องการนำเด็กที่เกิดไปต่างประเทศ เป็นต้น

(๔) เมื่อตรวจสอบพยานหลักฐานถูกต้องแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๔.๑) ออกสุติบัตรให้แก่เด็กที่เกิด โดยลงรายการตามหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ เว้นแต่รายการบิดาและมารดา ให้เป็นไปตามข้อตกลงของสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน กับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน และให้บันทึกสถานที่ เลขที่ และวันที่ที่ออกหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ ไว้ในสุติบัตรและทะเบียนคนเกิดด้วย

(๔.๒) บันทึกจัดเก็บ (scan) หนังสือรับรองการเกิด พ.ร.๑/๑ และเอกสารข้อตกลงการตั้งครรกแทน รวมถึงเอกสารแสดงตนของสามีหรือภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรกแทนที่เป็นคนต่างด้าวไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์

(๔.๓) บันทึกความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรกแทนกับหญิงที่รับตั้งครรกแทนและสามี (ถ้ามี) ตามเอกสารข้อตกลงการตั้งครรกแทนไว้ในทะเบียนประวัติราษฎรของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรกแทน รวมถึงเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวตามความประสงค์ของผู้แจ้งการเกิด

(๔.๔) มอบสูติบัตรให้แก่ผู้แจ้งการเกิดโดยให้ผู้รับลงชื่อรับมอบเอกสารดังกล่าวพร้อมวันเดือนปีที่รับไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๔ ข้อมูลเกี่ยวกับการรับตั้งครรกแทนที่จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ให้เก็บเป็นความลับ ห้ามมิให้เปิดเผยแก่บุคคลใด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบิดาหรือมารดาที่ชอบด้วยกฎหมายตามที่ระบุไว้ในสูติบัตร หรือเจ้าของข้อมูลกรณีบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือการเปิดเผยตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

ข้อ ๕ กรณีบุคคลที่เกิดจากการตั้งครรกแทนก่อนวันที่พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ใช้บังคับ และมีคำสั่งของศาลที่สั่งให้ผู้นั้นเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรกแทน มีความประสงค์จะขอแก้ไขรายการบิดาและมารดาในสูติบัตร ทะเบียนคนเกิด และทะเบียนบ้าน ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นของสำนักทะเบียนที่แก้ไขรายการดังกล่าว บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการรับตั้งครรกแทนไว้ในทะเบียนประวัติราษฎรของบุคคลที่เกิดจากการตั้งครรกแทนด้วย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายฤชฎา บุญราช)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

แนวทางปฏิบัติ

เรื่อง การจดทะเบียนการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน
โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

ที่มาของเรื่อง

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ประการหนึ่ง เพื่อกำหนดสถานะความเป็นบิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดโดยการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ให้เหมาะสม เนื่องจากกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (ปพพ.) ในเรื่องความเป็นบิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนหรืออัมบุญ ไม่สอดคล้องกับความสัมพันธ์ในทางพันธุกรรม

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ที่เกี่ยวข้องกับการทะเบียนราษฎร ได้แก่

๑. มาตรา ๓ นิยามคำว่า “การตั้งครรภ์แทน” หมายความว่า การตั้งครรภ์โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ โดยหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนมีข้อตกลงเป็นหนังสือไว้กับสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายก่อนตั้งครรภ์ว่าจะให้ทารกในครรภ์เป็นบุตรของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น

๒. มาตรา ๒๑ สรุปรว่า เงื่อนไขในการดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน ได้แก่

(๑) สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์จะมีบุตรโดยให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน ต้องมีสัญชาติไทย ในกรณีที่สามีหรือภริยามีได้มีสัญชาติไทย ต้องจดทะเบียนสมรสมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๒) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องมีใบุพการีหรือผู้สืบสันดานของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายตาม (๑)

(๓) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องเป็นญาติสืบสายโลหิตของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายตาม (๑) ในกรณีที่ไม่มีญาติสืบสายโลหิต ให้หญิงอื่นรับตั้งครรภ์แทนได้

(๔) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องเป็นหญิงที่เคยมีบุตรมาก่อนแล้วเท่านั้น ถ้าหญิงนั้นมีสามีที่ชอบด้วยกฎหมายหรือชายที่อยู่กินอันสามีภริยา จะต้องได้รับความยินยอมจากสามีด้วย

๓. มาตรา ๒๕ สรุปรว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับข้อตกลงการตั้งครรภ์แทน...

๔. มาตรา ๒๙ สรุปรว่า เด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนโดยหญิงอื่น ให้เด็กนั้นเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์จะมีบุตร แม้ว่าสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายนั้นจะถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด

๕. มาตรา ๓๐ สรุปรว่า ในกรณีที่สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นผู้ปกครองเด็กนั้นจนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่

๖. มาตรา ๓๑ สรุปรว่า เมื่อหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนจะไปฝากครรภ์หรือไปคลอดบุตร ให้นำข้อตกลงที่จัดทำขึ้นกับสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนไปแสดงต่อแพทย์ผู้รับฝากครรภ์หรือผู้ที่จะทำคลอด ณ สถานพยาบาลแห่งนั้นเพื่อเป็นหลักฐานในการออกหนังสือรับรองการเกิดและการแจ้งการเกิดของเด็ก

/๓. มาตรา ๓๖ . . .

๗. มาตรา ๓๒ สรุปว่า ให้สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน มีหน้าที่แจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน แต่ถ้าสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด ไม่อยู่ในประเทศไทย หรือไม่ปรากฏตัวภายหลังจากการคลอดเด็กนั้น ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน มีหน้าที่แจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน

๘. มาตรา ๕๖ สรุปว่า ให้ผู้ที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับ ไม่ว่าจะมิชอบตกลงเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม สามีหรือภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน หรือพนักงานอัยการมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัวว่า ให้มีคำสั่งให้ผู้ที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน นับแต่วันที่ผู้นั้นเกิด ทั้งนี้ ไม่ว่าสามีและภริยาผู้นั้นจะเป็นสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

แนวทางปฏิบัติในการรับแจ้งการเกิด

เมื่อมีผู้ติดต่อขอแจ้งการเกิดให้กับเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน (มีข้อสังเกต ได้แก่ (๑) เด็กจำพวกนี้น่าจะต้องเกิดในสถานพยาบาล (๒) มีหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ ซึ่งจะลงรายการของหญิงที่คลอดเด็ก (ผู้รับตั้งครรภ์แทน) ในช่องมารดาของเด็ก แต่จะมีหมายเหตุชื่อสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน (ผู้ที่เป็นเจ้าของเชื้อและเจ้าของไข่) ระบุไว้ในหนังสือรับรองการเกิดด้วย) ให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังนี้

๑. ตรวจสอบผู้แจ้งเกิดว่าเป็นบุคคลที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่แจ้งการเกิดหรือไม่ โดยพิจารณาตามลำดับ ได้แก่

(๑) สามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนตามที่ปรากฏรายการบุคคลในเอกสารข้อตกลงการตั้งครรภ์แทน หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลดังกล่าว

(๒) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน (ผู้คลอดเด็ก) ตามที่ปรากฏรายการบุคคลในเอกสารข้อตกลงการตั้งครรภ์แทน ในกรณีสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด หรือไม่อยู่ในประเทศไทย หรือไม่ปรากฏตัวเกินกว่า ๑๕ วันนับแต่วันที่เด็กนั้นเกิด

(๓) เจ้าบ้านของสถานพยาบาลที่ทำการคลอดเด็กซึ่งเกิดจากการตั้งครรภ์แทน ในกรณีบุคคลตาม (๑) และ (๒) ไม่สามารถแจ้งการเกิดได้

๒. ให้ผู้แจ้งเกิดยื่นคำร้องตามแบบ ท.ร.๓๓ พร้อมด้วยหลักฐานต่างๆ ดังนี้

(๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง

(๒) สำเนาบัตรประจำตัวหรือเอกสารแสดงตัวของสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน หรือหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน กรณีมอบอำนาจให้บุคคลอื่นแจ้งการเกิดแทน

(๓) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะเพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้าน

(๔) หลักฐานการจดทะเบียนสมรสของสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน โดยถ้าเป็นการจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายของต่างประเทศ จะต้องมีหลักฐานการจดทะเบียนนั้นที่ฐานะแห่งครอบครัว

/(๕) หนังสือ...

(๕) หนังสือเดินทางของสามีหรือภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน กรณีสามีหรือภริยาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๖) เอกสารขอตกลงการตั้งครรภ์แทน ระหว่างสามีและภริยาที่ขอด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน กับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ซึ่งจัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(๗) หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) ของโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่เด็กคลอด

(๘) หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

๓. ตรวจสอบถูกต้องและครบถ้วนของพยานหลักฐานของผู้แจ้งตามข้อ ๒ ถ้าไม่ครบหรือมีเหตุอันควรสงสัย ให้แจ้งผู้แจ้งการเกิดทราบเป็นหนังสือโดยให้นำหลักฐานมาเพิ่มหรือแก้ไขโดยเร็ว

๔. สอบสวนสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน ให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุผลที่ให้มีการตั้งครรภ์แทน ประวัติของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ความสัมพันธ์ระหว่างสามีหรือภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนกับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน การปกครองและการอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน ความประสงค์จะให้บุคคลใดเป็นบิดาและมารดาของเด็ก ความประสงค์จะให้บันทึกและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนของเด็กในสูติบัตรและฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร เป็นต้น

กรณีสามีหรือภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนเป็นคนต่างด้าว ให้สอบสวนบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติ ภูมิลำเนาที่อยู่ อาชีพ การเดินทางเข้าออกประเทศไทย สาเหตุที่แต่งงานกับคู่สมรสที่เป็นคนสัญชาติไทย ความต้องการนำเด็กที่เกิดไปต่างประเทศ เป็นต้น

๕. ถ้าหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นผู้แจ้งการเกิด ให้นายทะเบียนสอบสวนผู้แจ้ง และสามีของผู้แจ้ง ไม่ว่าจะเป็สามีที่จดทะเบียนสมรสหรือไม่ ให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเครือญาติหรืออย่างอื่นระหว่างผู้แจ้งกับสามีและภริยาที่ขอด้วยกฎหมายที่ประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน เหตุผลที่รับตั้งครรภ์แทน สาเหตุและระยะเวลาการตาย หรือการไม่อยู่ในประเทศไทย หรือไม่ปรากฏตัวภายหลังจากการคลอดเด็กนั้นของสามีภริยาที่ประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน แล้วแต่กรณี การปกครองและการอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน ความประสงค์จะให้บุคคลใดเป็นบิดาและมารดาของเด็ก

๖. รวบรวมหลักฐานเสนอนายทะเบียนผู้รับแจ้งพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตรับแจ้งการเกิด โดยถ้าพิจารณาไม่อนุญาต ให้แจ้งผู้แจ้งการเกิดทราบเป็นหนังสือโดยระบุเหตุผลในการพิจารณาดังกล่าว ข้อกฎหมาย การโต้แย้งหรืออุทธรณ์ และระยะเวลาการโต้แย้งหรืออุทธรณ์ ไว้ในหนังสือแจ้งให้ชัดเจน

๗. กรณีมีคำสั่งให้รับแจ้งการเกิด ให้นายทะเบียนออกสูติบัตรให้แก่เด็กที่เกิด โดยส่งรายการตามหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ เว้นแต่รายการบิดาและมารดา ให้เป็นไปตามขอตกลงของสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนกับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน และให้บันทึกชื่อสถานพยาบาล เลขที่หนังสือรับรองการเกิด และวันที่ที่ออกหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ ไว้ในสูติบัตรและทะเบียนคนเกิดด้วย

๘. บันทึกจัดเก็บ (scan) หนังสือรับรองการเกิด ท.ร.๑/๑ และเอกสารขอตกลงการตั้งครรภ์แทน รวมถึงเอกสารแสดงตนของสามีหรือภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนที่เป็นคนต่างด้าวไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์

/๔๔. บันทึก...

๙. บันทึกความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภริยาซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนกับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนและสามี (ถ้ามี) ตามเอกสารข้อตกลงการตั้งครรภ์แทนไว้ในฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน รวมถึงเงื่อนไขการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวตามความประสงค์ของผู้แจ้งเกิด

๑๐. มอบสูติบัตรให้แก่ผู้แจ้งการเกิดโดยให้ผู้รับส่งชื่อรับมอบเอกสารดังกล่าวพร้อมวันเดือนปีที่ได้รับไว้เป็นหลักฐาน

การปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลและการแก้ไขรายการ

๑. การเปิดเผยข้อมูลโดยการขอตรวจ หรือคัดสำเนารายการเกี่ยวกับการรับตั้งครรภ์แทนที่จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร ให้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยห้ามมิให้เปิดเผยแก่บุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเจ้าของรายการ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบิดาหรือมารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนตามที่ระบุไว้ในสูติบัตร หรือเจ้าของข้อมูลกรณีบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือการเปิดเผยเพื่อประโยชน์หรือการปฏิบัติหน้าที่ของราชการ

๒. การแก้ไขรายการบิดาและมารดาในเอกสารทะเบียนราษฎร เช่น สูติบัตร ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนบ้าน เป็นต้น ของบุคคลที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนก่อนวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ (พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ใช้บังคับวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘) ให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีผู้ยื่นคำร้องมีคำสั่งของศาลที่สั่งให้ผู้นั้นเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ในหมวดที่ว่าด้วยการแก้ไขรายการทะเบียนราษฎร โดยให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนแก้ไขรายการในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร โดยบันทึกเลขที่คดีและวันที่มีคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลไว้ด้วย

ส่วนการทะเบียนราษฎร

กรกฎาคม ๒๕๕๘

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๕๗

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนสำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง หนังสือรับรองการเกิดที่ออกตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓

สำนักทะเบียนกลางได้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมทั้งแบบพิมพ์หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) และได้แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว นั้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นในเรื่องการออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง จึงได้จัดทำโปรแกรมการปฏิบัติงานในการออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการบริการประชาชนของสำนักทะเบียน รวมทั้งจัดทำคู่มือการใช้งานโปรแกรมเพื่อให้สำนักทะเบียนทุกแห่งออกหนังสือรับรองการเกิดด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีแนวทางปฏิบัติที่ต้องซักซ้อมความเข้าใจเพิ่มเติม ได้แก่

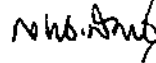
๑. การกำหนดเลขที่ของหนังสือรับรองการเกิด ให้ใช้ "ลำดับที่/ปี พ.ศ." เมื่อขึ้นปี พ.ศ.ใหม่ ให้เริ่มลำดับที่ใหม่ตั้งแต่เลข ๑ เรียงต่อเนื่องไป เช่น ๑/๒๕๕๘ หมายถึง ฉบับที่ ๑ ของปี พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นต้น
๒. เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นลงชื่อในหนังสือรับรองการเกิดแล้วให้นายทะเบียน SCAN เอกสารดังกล่าวไว้ในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเก็บไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร
๓. การออกหนังสือรับรองการเกิดแทนฉบับเดิมที่ชำรุด สูญหาย หรือด้วยเหตุใดๆ ให้ใช้วิธีการออกใบแทนหรือคัดสำเนาหนังสือรับรองการเกิดจากเอกสารที่ SACN ไว้ในระบบคอมพิวเตอร์หรือฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร โดยให้ระบุข้อความว่า "รับรองว่าเป็นรายการจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร" แล้วลงชื่อนายทะเบียนและวันเดือนปีที่คัดเอกสารดังกล่าวกำกับไว้ด้วย
๔. หนังสือรับรองการเกิดเป็นเอกสารการทะเบียนราษฎร กำหนดให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจในการออกเอกสารดังกล่าว ดังนั้น การลงชื่อใน ท.ร.๒๐/๑ จึงต้องลงชื่อในตำแหน่งนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น รวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตำแหน่งดังกล่าวด้วย เช่น ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอ ปลัดอำเภอปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอ รองปลัดเทศบาลปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนท้องถิ่น หรือผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี นอกจากนี้ การออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) รวมถึงเอกสารการทะเบียนราษฎรอื่นๆ เช่น สูติบัตร มรณบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน ฉายเจ้าบ้าน เป็นต้น ไม่ต้องประทับตราประจำตำแหน่งแต่อย่างใดทั้งสิ้น

/อย่างไรก็ตาม...

อย่างไรก็ตาม โปรแกรมการออกหนังสือรับรองการเกิดดังกล่าวยังมีข้อจำกัดในบางกรณี เช่น ผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดให้ต้องทำบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งจะไม่มีรายการในฐานข้อมูลบัตรฯ หรือผู้ขอได้ทำบัตรประจำตัวไว้เป็นเวลานานแล้วหรือได้มีการสัณยกรรมใบหน้า ซึ่งจะทำให้รูปถ่ายในฐานข้อมูลบัตรฯ ไม่ตรงกับตัวจริงและจะทำให้เกิดปัญหาในการใช้เอกสารดังกล่าว เป็นต้น จึงจำเป็นต้องมีข้อยกเว้นสำหรับกรณีดังกล่าวเพื่อให้หนังสือรับรองการเกิดมีผลสมบูรณ์และไม่เป็นอุปสรรคต่อการใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง โดยให้ผู้ยื่นคำขอเตรียมรูปถ่ายปัจจุบันมาให้นายทะเบียนเพื่อติดลงบนหนังสือรับรองการเกิด โดยให้ติดรูปถ่ายปัจจุบันคู่กับภาพจากฐานข้อมูลบัตรฯ เพื่อให้ทราบว่าบุคคลดังกล่าวมีภาพใบหน้าที่เปลี่ยนแปลงไปจากนั้นให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อกำกับในรูปถ่ายดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายคลเดช พัฒนรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร ๐ ๒๗๕๑ ๗๓๑๔ - ๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนล้าลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง หนังสือรับรองการเกิดที่ออกตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่องหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิด
ตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑
๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๔๔ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรอง
การเกิดตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมถึงแบบพิมพ์หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) และได้แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนัก
ทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งเพื่อถือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รายละเอียดตามเอกสารที่อ้างถึง นั้น

สำนักทะเบียนกลางได้รับการหารือจากหน่วยงานต่างๆ ที่ปฏิบัติงานด้านสถานะบุคคลใน
ประเด็นเกี่ยวกับความถูกต้องและผลตามกฎหมายของเอกสารหนังสือรับรองการเกิดที่สำนักทะเบียนออกให้กับ
ผู้ยื่นคำขอ ซึ่งมีข้อความแตกต่างจากแบบพิมพ์ ท.ร.๒๐/๑ ตามแบบท้ายประกาศสำนักทะเบียนกลางที่อ้างถึง
ข้างต้น ประกอบกับผลการตรวจสอบสำเนาเอกสารหนังสือรับรองการเกิดที่แนบไปกับหนังสือหารือแนวทาง
ปฏิบัติของสำนักทะเบียนอำเภอได้พบความบกพร่องในเอกสารดังกล่าวหลายประการ อาทิ

(๑) ชื่อเอกสารระบุว่า "หนังสือรับรองสถานที่เกิด" ไม่ระบุชื่อแบบพิมพ์ ผู้มีอำนาจลงนามใน
เอกสารระบุว่า "ปลัดอำเภอรักษาราชการแทนนายอำเภอ" แต่สถานที่ออกเอกสารระบุว่า "สำนักทะเบียนอำเภอ
หรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น"

(๒) ชื่อเอกสารระบุว่า "หนังสือรับรองสถานที่เกิด" แต่ระบุชื่อแบบพิมพ์ "ท.ร.๒๐/๑" สถานที่
ออกเอกสารระบุว่า "สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น" และผู้มีอำนาจลงนามในเอกสารระบุว่า
"นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น"

(๓) ชื่อเอกสารระบุว่า "หนังสือรับรองการเกิด" สถานที่ออกเอกสารระบุว่า "สำนักทะเบียน
อำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น" แต่ระบุชื่อแบบพิมพ์ "ท.ร.๒๐/๑" และผู้มีอำนาจลงนามในเอกสารระบุว่า
"ปลัดอำเภอรักษาราชการแทนนายอำเภอ"

/สำนักทะเบียนกลาง...

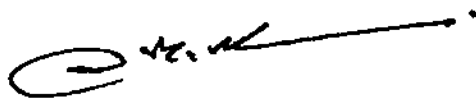
สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วขอเรียนว่าการที่หน่วยงานตามกฎหมายจัดทำเอกสารราชการ โดยไม่เป็นไปตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ ย่อมส่งผลทำให้เอกสารดังกล่าวไม่มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายและจะทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนในการใช้เอกสารนั้น ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) เป็นไปด้วยความถูกต้อง จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งชักชวนความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

๑. หนังสือรับรองการเกิดที่ออกตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ต้องเป็นไปตามแบบ ท.ร.๒๐/๑ ที่กำหนดไว้ในประกาศสำนักทะเบียนกลางเรื่องหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ฯลฯ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑ สำนักทะเบียนต่างๆ จะกำหนดแบบพิมพ์ขึ้นเองไม่ได้

๒. หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) เป็นเอกสารทะเบียนราษฎร ผู้มีอำนาจลงนามในเอกสารดังกล่าวได้แก่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น รวมถึงผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามมาตรา ๘/๒ วรรคห้าหรือวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแตกต่างจากหนังสือรับรองสถานที่เกิด ที่จัดทำตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ โดยผู้มีอำนาจลงนามในเอกสารดังกล่าวได้แก่นายอำเภอ รวมถึงผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอและผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนนายอำเภอ ดังนั้นการที่หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑) ระบุว่าออกให้โดยสำนักทะเบียนอำเภอแต่ลงนามโดยนายอำเภอหรือปลัดอำเภอรักษาราชการแทนนายอำเภอ หรือกรณีหนังสือรับรองสถานที่เกิดแต่ลงนามโดยนายทะเบียนอำเภอตามที่ตรวจพบดังกล่าวข้างต้นนั้น จึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากผู้ลงนามไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พาณิชย์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว กอ

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนสำลุสภา ปท ๑๒๑๕๐

๗๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การใช้หลักฐานผลการตรวจสอบสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอเพื่อการลงรายการสัญชาติไทย

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ แบบคำขอ แบบหนังสือรับรอง และวิธีการ
สอบสวนเพื่อพิสูจน์ความเป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติไทยของผู้เกิดเพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ลงวันที่
๙ มีนาคม ๒๕๕๔

ตามที่กรมการปกครองได้ดำเนินการโครงการตรวจสอบสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ เพื่อการลง
รายการสัญชาติไทย และมีหน่วยงานของรัฐร่วมให้การสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าวโดยผู้เข้ารับการ
ตรวจสอบสารพันธุกรรมไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการตรวจ ได้แก่ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และโรงพยาบาล
จุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย เพื่อช่วยเหลือคนไทยที่ตกหล่นหรือมีสถานะไม่ถูกต้องให้มีหลักฐานในการเพิ่มชื่อ
เข้าในทะเบียนบ้านในสถานะบุคคลสัญชาติไทย นั้น

การติดตามผลการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการจากสาเหตุความ
ไม่เข้าใจหรือการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ทั้งในเรื่องการคัดเลือกกลุ่มบุคคลที่จะตรวจดีเอ็นเอ และการใช้ผลการ
ตรวจดีเอ็นเอในการเพิ่มชื่อหรือลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน อาทิ

(๑) บุคคลที่ส่งไปตรวจดีเอ็นเอไม่สามารถใช้ผลการตรวจความสัมพันธ์การเป็นญาติร่วม
สายโลหิตเพื่อยืนยันการมีสัญชาติไทยได้ ซึ่งเกิดขึ้นในหลายกรณี เช่น การตรวจดีเอ็นเอระหว่างเด็กที่เกิด
นอกราชอาณาจักรกับบิดามารดาที่เป็นชนกลุ่มน้อยมีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ การตรวจดีเอ็นเอของ
บุคคลที่เกิดในประเทศไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ กับบิดามารดาที่เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ใน
ราชอาณาจักรเพื่อการลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ ฯลฯ การตรวจดีเอ็นเอระหว่างหลานกับน้าซึ่ง
เป็นคนที่ได้รับสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ หรือการตรวจดีเอ็นเอระหว่างน้องกับพี่ร่วมบิดามารดา
เดียวกันโดยพี่เป็นคนที่ได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ วรรคสอง ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งกรณีดังกล่าวมา แม้ผล
การตรวจดีเอ็นเอจะยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของปัญหาเกี่ยวกับญาติที่เป็นคู่ตรวจ แต่ก็ไม่ทำให้เจ้าของ
ปัญหาได้สัญชาติไทยจากความสัมพันธ์ดังกล่าว

(๒) บุคคลที่ให้ไปตรวจดีเอ็นเอ ยังไม่ผ่านขั้นตอนการยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อหรือขอลง
รายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน และการตรวจสอบพยานหลักฐานตามระเบียบกำหนด ซึ่งบางรายไม่มี
ความจำเป็นต้องตรวจดีเอ็นเอ เช่น เด็กที่เกิดในโรงพยาบาลในประเทศไทยโดยมีบิดาเป็นคนสัญชาติไทย
แต่มารดาเป็นคนต่างด้าว หรือมารดาเป็นคนสัญชาติไทยแต่บิดาเป็นคนต่างด้าว เป็นต้น

(๓) นายอำเภอ นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น รับทราบผลการตรวจดีเอ็นเอ
แต่ยังคงเรียกสอบพยานบุคคลเพื่อรับรองความสัมพันธ์การเป็นญาติร่วมสายโลหิตเดียวกัน ทั้งๆ ที่ผลการ
ตรวจดีเอ็นเอไม่ปฏิเสธความสัมพันธ์การเป็นญาติร่วมสายโลหิต

/สำนักทะเบียนกลาง...

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า ผลการตรวจสอบสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอเป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถือได้ซึ่งส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทุกแห่งให้การยอมรับ อีกทั้งยังเป็นการดำเนินการที่มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติของอำเภอหรือสำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น เป็นไปด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนทุกแห่งให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. เมื่อมีผู้ติดต่อขอแจ้งการเกิด ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ขอลงรายการสัญชาติไทยหรือขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานะทางทะเบียนเป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือขอพิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดาของผู้เกิดเพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด และอื่นๆ ให้นายทะเบียนหรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการยื่นคำร้องและเรียกตรวจพยานหลักฐานหรือสอบสวนพยานบุคคลให้ครบถ้วนก่อน และหากพิจารณาด้วยความถี่ถ้วนแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานของผู้ร้องไม่อาจทำให้เชื่อได้ว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือมีความเกี่ยวข้องทางสายโลหิตกับพยานที่มีสัญชาติไทย จึงค่อยแนะนำผู้ร้องให้ตรวจสอบสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ มิใช่ปฏิบัติด้วยการแจ้งให้ผู้ร้องไปตรวจดีเอ็นเอ โดยยังไม่มีกรับคำร้องและตรวจสอบพยานหลักฐาน ซึ่งการกระทำลักษณะดังกล่าวเสมือนเป็นการยื้อเวลาโดยขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ราชการและประชาชน

๒. การคัดเลือกบุคคลที่จะส่งไปตรวจสอบสารพันธุกรรม ตามโครงการตรวจสอบสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอเพื่อการลงรายการสัญชาติไทยของกรมการปกครองและหน่วยงานอื่นที่เป็นพันธมิตรร่วมดำเนินการในเรื่องนี้ จะต้องอยู่บนหลักการที่ว่าผลการตรวจดีเอ็นเอ สามารถใช้เป็นหลักฐานในการได้สัญชาติไทยของบุคคลที่เป็นเจ้าของปัญหาซึ่งเป็นผู้ที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎร หรือเป็นบุคคลที่มีรายการทะเบียนราษฎรระบุเป็นผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทย ดังนั้น พยานบุคคลที่จะเป็นคู่ตรวจในการตรวจดีเอ็นเอกับเจ้าของปัญหา จึงต้องเป็น (๑) ผู้มีสัญชาติไทยโดยหลักสายโลหิตหรือโดยหลักดินแดนที่มีผลให้ได้สัญชาติไทยตั้งแต่บุคคลนั้นเกิด หรือ (๒) ผู้ที่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายและสามารถส่งผลให้เจ้าของปัญหาได้รับสัญชาติไทยด้วยซึ่งโดยหลักการทั่วไปควรเป็นผู้ที่มีสิทธิในสัญชาติไทยก่อนวันที่เจ้าของปัญหาเกิด ดังเช่นกรณีตัวอย่างต่อไปนี้

๒.๑. บุตรตรวจดีเอ็นเอกับมารดาสัญชาติไทยที่มีรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ ระบุบิดามารดา (ตายาย) สัญชาติไทย ซึ่งหมายความว่ามารดาที่เป็นคู่ตรวจเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิตจากบิดามารดา (ตายาย) ที่มีสัญชาติไทย ดังนั้น บุตรของมารดาไม่ว่าจะเป็นผู้เกิดในหรือนอกราชอาณาจักร ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

๒.๒. น้องชายตรวจดีเอ็นเอกับพี่สาวร่วมมารดาเดียวกันแต่มีบิดาต่างกัน โดยพี่สาวมีรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ ระบุสัญชาติไทย เลขประจำตัวประชาชนขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๕ และมีมารดาสัญชาติไทย ซึ่งกรณีนี้หมายความว่าพี่สาวที่เป็นคู่ตรวจนั้นได้รับการเพิ่มชื่อในสถานะคนสัญชาติไทยโดยการเกิดจากมารดาที่มีสัญชาติไทย ดังนั้น บุตรทุกคนที่เกิดจากมารดาเดียวกันจึงย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเช่นเดียวกัน

๒.๓. บุตรที่เกิดในประเทศไทยตรวจดีเอ็นเอกับบิดาที่เป็นชาวเขาได้รับการลงรายการสัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ เลขประจำตัวประชาชนขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๘ และเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๘๔ ซึ่งหมายความว่าบิดาที่เป็นคู่ตรวจนั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีผลให้ได้สัญชาติไทยตั้งแต่เกิด ดังนั้น บุตรทุกคนที่เกิดในประเทศไทยจากบิดาเดียวกันจึงย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเช่นเดียวกัน

๒.๔. พี่ตรวจดีเอ็นเอกับน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันซึ่งเกิดก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ และได้รับการลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ ฯลฯ มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ เลขประจำตัว

/ประชาชน...

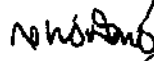
ประชาชนขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข ๘ และเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๗๓ ซึ่งหมายความว่าน้องที่เป็น คู่ตรวจนั้นเป็นผู้เกิดในประเทศไทยโดยมีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวที่ไม่มีสิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย (ไม่มี ใบสำคัญถิ่นที่อยู่) การได้สัญชาติไทยของน้องไม่ได้เกิดจากหลักสายโลหิตแต่เกิดจากคุณสมบัติเฉพาะตัว ตามที่กฎหมายกำหนด กรณีนี้ผลการตรวจดีเอ็นเอไม่อาจทำให้พี่ที่เป็นเจ้าของปัญหาได้รับสัญชาติไทยตาม น้องร่วมบิดามารดาได้

๒.๕ บุตรตรวจดีเอ็นเอกับบิดามารดาที่ได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ แต่การได้สัญชาติไทยของบิดาและมารดามีผลภายหลังวันที่บุตรเกิด เช่น บุตรเกิดวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ ส่วนบิดาและมารดาได้รับอนุมัติให้มีสัญชาติไทยเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งหมายความว่า การได้ สัญชาติไทยของบิดาและมารดาไม่ส่งผลถึงบุตร กรณีนี้ผลการตรวจดีเอ็นเอไม่อาจทำให้บุตรได้รับสัญชาติ ไทยโดยการเกิดตามบิดามารดา

๓. กรณีผลการตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ ไม่ปฏิเสธความสัมพันธ์การเป็นญาติร่วม สายโลหิตระหว่างผู้ร้องที่เป็นเจ้าของปัญหา กับพยานบุคคลที่เป็นคู่ตรวจดีเอ็นเอ เช่น ผลการตรวจจรับรองว่า มีความสัมพันธ์เป็นบิดาหรือมารดา และบุตร หรือเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา เป็นต้น ให้นายทะเบียนยกเว้น การสอบสวนพยานบุคคลเพื่อรับรองความเป็นญาติร่วมสายโลหิตของบุคคลดังกล่าว เพราะจะเป็นการเรียก ตรวจพยานหลักฐานที่เกินความจำเป็น ซึ่งเรื่องนี้ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้แล้วตามประกาศกระทรวง มหาดไทยที่อ้างถึงข้างต้น ทั้งนี้เนื่องจากผลการตรวจสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอเป็นการบ่งบอกความสัมพันธ์ ทางสายโลหิตระหว่างผู้ตรวจกับคู่ตรวจตามหลักพันธุกรรมที่ว่าบุตรจะได้รับการถ่ายทอดดีเอ็นเอจากบิดา และมารดาคนละครึ่ง ซึ่งหมายความว่าบุตรที่เกิดจากบิดามารดาเดียวกัน หรือเกิดจากบิดาเดียวกัน หรือ มารดาเดียวกัน ย่อมได้รับดีเอ็นเอจากบิดาและมารดา หรือบิดา หรือมารดาเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็บุตร ลำดับที่เท่าไรก็ตาม จึงขอให้นายทะเบียนใช้ดุลพินิจในการเรียกตรวจสอบพยานหลักฐานบนพื้นฐานของ กฎหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่น การขอเพิ่มชื่อบุตรเข้าในทะเบียนบ้าน พ.ร.๑๔ ในสถานะบุคคล สัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๐๓ โดยมี ผลการตรวจดีเอ็นเอรับรองว่าเป็นบุตรของมารดาที่เป็นบุคคลสัญชาติไทย มีรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน พ.ร.๑๔ เลขประจำตัวประชาชนขึ้นต้นด้วยเลข ๒ (คนสัญชาติไทยได้รับการแจ้งเกิดเกินกำหนด) กรณีนี้ ไม่จำเป็นต้องเรียกสอบสวนบุคคลเพื่อรับรองความสัมพันธ์การเป็นมารดาและบุตร และรับรองสถานะการ เกิดอีก เพราะพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๗ (๑) ให้การรับรองการมีสัญชาติไทยโดยการเกิดของบุตรที่เกิดจากมารดาสัญชาติไทย ไม่ว่าจะบุตรนั้นจะเกิดในหรือ นอกราชอาณาจักรก็ตาม กรณีเช่นนี้นายทะเบียนที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งรัดดำเนินการให้ผู้ร้องโดยเร็ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายตลเดช พัฒนรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. ๐-๒๗๔๑-๗๓๑๔-๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ศ๑

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๑ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง การรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้กับบุตรของคนต่างด้าว

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕
๒. กฎกระทรวงกำหนดให้คนต่างด้าวปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยสำนักทะเบียนกลางได้รับข้อหารือจากสำนักทะเบียนหลายแห่งเกี่ยวกับการรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรประเภท ท.ร.๓ กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๗ ให้กับบุตรของคนต่างด้าวที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร รวมถึงคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ว่าสามารถดำเนินการได้หรือไม่ อย่างไร เนื่องจากมีการใช้เอกสารดังกล่าวในการขอมีสัญชาติไทย หรือขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านแล้วปรากฏว่านายทะเบียนของสำนักทะเบียนบางแห่งแจ้งว่าสูติบัตร ท.ร.๓ ของผู้ร้องไม่ถูกต้อง ให้ไปติดต่อสำนักทะเบียนที่ออกสูติบัตรดังกล่าวเพื่อยกเลิกแล้วออกสูติบัตรให้ใหม่ตามแบบ ท.ร.๐๓๑ จึงขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง

สำนักทะเบียนกลางขอชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับสำนักทะเบียนทุกแห่งให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ตั้งแต่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๕ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำโครงการจัดทำเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักโดยเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ.๒๕๒๖ นั้น โครงการดังกล่าวได้กำหนดเลขหลักแรกซึ่งหมายถึงประเภทบุคคลไว้ ๗ ประเภท เป็นเลขที่มาจากกรแจ้งการเกิด ๓ เลข ได้แก่ เลข ๑ เลข ๒ หมายถึงคนสัญชาติไทยได้รับการแจ้งเกิด และเลข ๗ หมายถึงคนซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยหรือคนต่างด้าวได้รับการแจ้งเกิด โดยไม่ได้กำหนดว่าคนต่างด้าวกลุ่มใดจำพวกใดที่ไม่ให้นายทะเบียนรับแจ้งการเกิด ดังนั้น บุตรของคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทย ถ้าแจ้งการเกิดจะได้รับสูติบัตร ท.ร.๓ ได้เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๗ ทุกคนไม่ว่าบิดามารดาจะเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม จนกระทั่งสำนักทะเบียนกลางได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ อธิบายกลุ่มคนต่างด้าวที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และสั่งนายทะเบียนมิให้รับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้กับบุตรของคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งต่อมากระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวงกำหนดให้คนต่างด้าวปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดยกเว้นเฉพาะคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งรัฐไม่ได้กำหนดให้จัดทำทะเบียนประวัติเท่านั้นที่มีให้ปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร ดังนั้น ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นมา นายทะเบียนจะรับแจ้งการเกิดเด็กที่เกิดจากบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต (บิดามารดาไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ และไม่มีหนังสือเดินทาง) โดยออกสูติบัตร ท.ร. ๓ ให้เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๗ ไม่ได้

/๒. เมื่อมีการ...

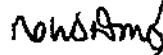
๒. เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้เด็กที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยมีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวต้องได้รับการแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรทุกคน โดยเด็กจะมีสถานะอย่างไร่อมขึ้นอยู่กับสถานะของบิดามารดาในขณะที่เด็กเกิด ดังนั้น เด็กที่จะได้รับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตร ท.ร.๓ ได้เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๗ จึงต้องมีบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ หรือมีหนังสือเดินทาง ส่วนเด็กที่เกิดจากบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน จะได้รับการแจ้งเกิดและออกสูติบัตร ท.ร.๐๓๑ ได้เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๐

๓. ผลสรุปคือ บุตรของคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ถ้าได้รับการแจ้งการเกิดและได้รับสูติบัตรก่อนวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ จะได้รับสูติบัตร ท.ร.๓ เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๗ แต่ถ้าแจ้งการเกิดตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ จนถึงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๑ นายทะเบียนจะรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรไม่ได้ จนกระทั่งวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับ เด็กกลุ่มดังกล่าวจึงสามารถแจ้งการเกิด โดยจะได้รับสูติบัตร ท.ร.๐๓๑ เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๐ ดังนั้น การรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตร ท.ร.๓ กำหนดเลขประจำตัวประชาชนประเภท ๗ ให้กับบุตรของคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต (บิดามารดาไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ และไม่มีหนังสือเดินทาง) ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นมา จึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง นายทะเบียนผู้รับแจ้งจะต้องยกเลิกสูติบัตร ท.ร.๓ จำหน่ายเลขประจำตัวประชาชนประเภท ๗ และดำเนินการออกสูติบัตรให้ใหม่ตามแบบ ท.ร.๐๓๑ ให้เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๐

อย่างไรก็ตาม ถ้าบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์จะต้องยกเลิกสูติบัตร ท.ร.๓ ดังกล่าวข้างต้น อยู่ระหว่างขั้นตอนการอนุญาตให้แก่เปลี่ยนแปลงสถานะทางทะเบียนจากคนไม่ได้สัญชาติไทย เป็นคนสัญชาติไทย เช่น บุคคลที่ได้รับอนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งนายทะเบียนจะต้องเปลี่ยนเลขประจำตัวประชาชนให้อยู่แล้วนั้น จะไม่ยกเลิกสูติบัตร ท.ร.๓ และออกสูติบัตรให้ใหม่เป็น ท.ร.๐๓๑ ก็ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายตลเชช พัฒนรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. ๐-๒๗๔๑-๗๓๑๔-๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๔

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๒ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง การจัดทำบัตรประจำตัวสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑
๒. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
๔. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘

ตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในราชอาณาจักรไทย (มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว) และคนต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย เช่น ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล เป็นต้น ต้องทำบัตรประจำตัวโดยปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งได้แจ้งแนวทางปฏิบัติเพื่อให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น เร่งรัดดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยให้เป็นไปตามกฎหมายไว้แล้ว นั้น

สำนักทะเบียนกลาง พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดให้คนต่างด้าวที่นายทะเบียนได้จัดทำทะเบียนราษฎรและกำหนดให้เลขประจำตัว ๑๓ หลักตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ต้องทำบัตรประจำตัวนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการในการควบคุมและพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคล และเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตสวมตัวบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากฐานข้อมูลทะเบียนในระบบคอมพิวเตอร์จะมีรูปถ่ายและลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลที่เป็นเจ้าของเลขประจำตัว ๑๓ หลัก นายทะเบียนสามารถเรียกข้อมูลภาพใบหน้าของเจ้าของรายการบุคคลจากระบบการจัดทำบัตรด้วยคอมพิวเตอร์เพื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ ซึ่งการที่จะดำเนินการเรื่องดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความถูกต้องนั้น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อน ตามที่กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ในข้อ ๑๐ แห่งกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัดนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เป็นไปด้วยความถูกต้อง จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

/๑. คนต่างด้าว...

๑. คนต่างด้าวที่ต้องทำบัตรประจำตัวตามกฎหมายกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้แก่

๑.๑ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในราชอาณาจักรไทย (มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว) มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ รวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าว

๑.๒ คนต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษหรือได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ได้ชั่วคราวเพื่อรอสงกลับ เช่น ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามมติคณะรัฐมนตรี มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ และบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนเป็นบุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๘๙ รวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าว

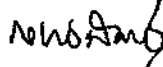
๑.๓ คนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ซึ่งนายทะเบียนได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เช่น เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยซึ่งอยู่ในสถานสงเคราะห์ ชนกลุ่มน้อยที่ตกหล่นจากการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติในอดีต บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้น

๒. คนต่างด้าวที่นายทะเบียนสามารถจัดทำบัตรประจำตัวให้ได้หากเป็นความประสงค์ของผู้นั้น ได้แก่ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราว (ถือหนังสือเดินทาง) มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓

ทั้งนี้ คนต่างด้าวตามข้อ ๑ - ๒ จะต้องมีคุณสมบัติ และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายตลเดช พัฒนรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๘-๒๐

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว พ๕

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๒ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอหรือแนวทางการปฏิบัติกรณีการออกบ้านเลขที่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ หรือพื้นที่ที่ยังไม่มีข้อยุติ
เรื่องสิทธิในที่ดินว่าบุกรุกพื้นที่ป่าไม้หรือไม่ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/๑๗๐๕๔ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘

ด้วยกรมการปกครองได้ตอบข้อหารือของจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับการออกเลขที่บ้าน
กรณีได้รับแจ้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๘ เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตและการบุกรุก
พื้นที่ป่าไม้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) โดยให้
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
โดยเฉพาะมาตรการทางกฎหมาย ที่กำหนดให้ต้องมีมาตรการทางกฎหมาย โดยห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ
จัดให้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการหรือบริการอื่นใดของรัฐ ในพื้นที่ที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ หรือยังไม่มีข้อยุติ
เรื่องสิทธิในที่ดินว่าบุกรุกพื้นที่ป่าไม้หรือไม่ ทั้งในการให้บ้านเลขที่ น้ำประปา ไฟฟ้า การส่งเสริมอาชีพ
การจดทะเบียน สถานประกอบการ พร้อมทั้งให้มีมาตรการลงโทษสำหรับผู้จัดทำบริการสาธารณูปโภค
และสาธารณูปการหรือบริการอื่นใดในที่ที่ถูกบุกรุก และให้มีมาตรการควบคุมการออกเลขที่บ้านเพื่อป้องกัน
มิให้มีการอ้างสิทธิ การขอรับบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการหรือบริการอื่นๆ ด้วย

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วขอเรียนว่า เพื่อให้การดำเนินการออกเลขที่บ้านในเขตพื้นที่ป่าไม้
หรือพื้นที่ที่ยังไม่มีข้อยุติเรื่องสิทธิในที่ดินว่าบุกรุกพื้นที่ป่าไม้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการ
ทะเบียนราษฎร จึงขอส่งเรื่องตอบข้อหารือของจังหวัดนครราชสีมาให้สำนักทะเบียนจังหวัด และสำนักทะเบียน
กรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ศึกษาทำความเข้าใจและถือปฏิบัติ
ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายตลเดช พัฒนรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร ๐-๒๗๕๑-๗๓๑๓-๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ ๑๘๐๕๕

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอรื้อแนวทางการปฏิบัติการออกบ้านเลขที่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ หรือพื้นที่ที่ยังไม่มีข้อยุติ
เรื่องสิทธิในที่ดินว่าบุกรุกพื้นที่ป่าไม้หรือไม่ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ด่วนที่สุด ที่ นม ๐๐๑๘.๑/๑๖๙๔๕ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘
๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๑ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๖

ตามที่ จังหวัดนครราชสีมาได้รับแจ้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๘ เกี่ยวกับ
มาตรการป้องกันการทุจริตและการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ โดยเฉพาะมาตรการทางกฎหมาย ที่กำหนดให้ต้องมีมาตรการทางกฎหมาย โดยห้ามมิให้
หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดให้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการหรือบริการอื่นใดของรัฐ ในพื้นที่ที่อยู่ในเขต
พื้นที่ป่าไม้ หรือยังไม่มีข้อยุติเรื่องสิทธิในที่ดินว่าบุกรุกพื้นที่ป่าไม้หรือไม่ ทั้งในการให้บ้านเลขที่ น้ำประปา ไฟฟ้า
การส่งเสริมอาชีพ การจดทะเบียน สถานประกอบการ พร้อมทั้งให้มีมาตรการลงโทษสำหรับผู้จัดทำบริการ
สาธารณูปโภคและสาธารณูปการหรือบริการอื่นใดในที่ที่ถูกบุกรุก และให้มีมาตรการควบคุมการออกเลขที่บ้าน
เพื่อป้องกันมิให้มีการอ้างสิทธิ การขอรับบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการหรือบริการอื่นๆ ด้วย จึงขอหารือว่า
กรณีดังกล่าวสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น จะต้องถือปฏิบัติอย่างไร นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วขอเรียนว่า ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๘
เพียงกำหนดให้มีมาตรการควบคุมการออกเลขที่บ้าน เพื่อป้องกันการอ้างสิทธิเท่านั้น ซึ่งกรณีดังกล่าว
สำนักทะเบียนกลางได้วางแนวทางการปฏิบัติและมาตรการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการออกเลขที่บ้านที่ได้
ปลูกสร้างในที่สาธารณะหรือโดยบุกรุกป่าสงวน หรือโดยมิได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม
การก่อสร้างอาคาร หรือกฎหมายอื่น โดยได้ปฏิบัติตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๖
(ฝ่ายกฎหมาย) ได้เสนอให้ที่ประชุมและคณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันอังคารที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๖ โดยมี
สาระสำคัญ ดังนี้

๑. คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีความเห็นกรณีการพิจารณาข้อหารือของการรถไฟแห่งประเทศไทย โดยมีความเห็นว่า การขอเลขประจำบ้านและการออกเลขประจำบ้านเป็นเรื่องที่ไม่มีผู้ใด
หลีกเลี่ยงหรือใช้ดุลพินิจที่จะออกหรือไม่ออกให้ได้ และกฎหมายมุ่งหมายถึงสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับใช้เป็นที่อยู่
อาศัยโดยมีเจ้าบ้านครอบครองเท่านั้น โดยไม่คำนึงว่าสิ่งก่อสร้างขึ้นนั้นจะอยู่ ณ ที่ใด หรือผู้ปลูกสร้างจะมี

/กรมสิทธิ...

กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองหรือไม่ ดังนั้น การโต้แย้งคัดค้านการออกเลขประจำบ้าน ไม่มีผลเป็นการยกเว้นหน้าที่ในการขอและออกเลขประจำบ้านของเจ้าบ้านและนายทะเบียนแต่อย่างใด การออกเลขประจำบ้านของนายทะเบียนจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น นายทะเบียนจึงมีหน้าที่ต้องออกทะเบียนบ้านให้แก่บ้านทุกหลังที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ไม่ว่าเจ้าของบ้านจะมีสิทธิในที่ดินอันเป็นที่ตั้งของบ้านหรือไม่ ตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ สำหรับบ้านที่ปลูกสร้างโดยบุกรุกที่ดินของรัฐไม่ว่าจะเป็นที่สาธารณะ หรือที่ป่าสงวน หรือโดยมิได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารหรือกฎหมายอื่น นายทะเบียนสามารถออกเป็น “ทะเบียนบ้านชั่วคราว” ได้โดยอาศัยระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑) ข้อ ๒๐ ทั้งนี้ การห้ามมิให้นายทะเบียนออกทะเบียนบ้านชั่วคราวให้แก่บ้านตามกรณีดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ เพราะไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และอาจทำให้เกิดผลกระทบหลายประการ ทั้งด้านการเมืองการปกครอง หรืออาจทำให้เกิดปัญหาความวุ่นวาย และปัญหาสิทธิมนุษยชนได้

๒. เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการขอเลขประจำบ้าน ให้ตรวจสอบว่ามีสภาพความเป็นบ้านตามนิยามความหมายคำว่า “บ้าน” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือไม่ รวมถึงการพิจารณาว่ามีหลักเกณฑ์ครบองค์ประกอบของบ้านที่ใช้เป็นที่สำหรับอยู่อาศัยจริง มีเจ้าบ้านครอบครอง และมีผู้อยู่อาศัยจริงเป็นประจำ มิใช่การปลูกสร้างโดยอำพราง กรณีดังกล่าว นายทะเบียนย่อมสามารถกำหนดเลขประจำบ้าน และจัดทำทะเบียนบ้านให้กับผู้แจ้งได้

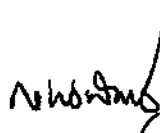
๓. การป้องกันการอ้างสิทธิในที่ดิน คณะกรรมการกลั่นกรองฯ ได้พิจารณาคำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาฯ ดังกล่าว และมีมติให้กระทรวงมหาดไทยโดยสำนักทะเบียนกลางดำเนินการให้มีการเพิ่มเติมข้อความในทะเบียนบ้านชั่วคราว เพื่อให้มีความหมายทำนองว่าทะเบียนบ้านชั่วคราวเป็นเอกสารเพื่อตรวจสอบทางทะเบียนเท่านั้น ไม่ก่อให้เกิดสิทธิใดๆ ในที่ดิน โดยให้นายทะเบียนกำหนดเลขที่บ้าน และจัดทำทะเบียนบ้านชั่วคราวให้โดยเขียนหรือประทับตราข้อความว่า “ทะเบียนบ้านชั่วคราวเป็นทะเบียนบ้านสำหรับการตรวจสอบทางทะเบียนราษฎรเท่านั้น ไม่ก่อให้เกิดสิทธิใดๆ ในที่ดิน” ลงบนหน้ารายการเกี่ยวกับบ้านของแบบพิมพ์ทะเบียนบ้านให้สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกรณีดังกล่าว เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๖

๔. เมื่อมอบทะเบียนบ้านชั่วคราวให้กับเจ้าบ้านแล้ว ให้นายทะเบียนแจ้งประสานงานหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดูแลที่ดินของรัฐที่ถูกบุกรุกปลูกสร้างบ้านดังกล่าวเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย

/ทั้งนี้ ขอให้...

ทั้งนี้ ขอให้สำนักทะเบียนยึดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนบ้านชั่วคราว ตามหนังสือ
สำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๑ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๖ เรื่อง การจัดทำทะเบียนบ้านชั่วคราว
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้สำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง
ในพื้นที่รับผิดชอบถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายดลเดช พัฒนรัฐ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๓-๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๗)

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนสำลุสภา ปท. ๑๒๑๕๐

๒๗ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง การแก้ไขปัญหาให้แก่ชนกลุ่มน้อยกลุ่มม้งถ้ากระบอ

เรียน นายทะเบียนจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสรุปข้อมูลรายชื่อผู้ยื่นคำร้องขอคืนสถานภาพรายการบุคคลกรณีม้งถ้ากระบอ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักทะเบียนกลาง ได้รับการร้องเรียนของกลุ่มม้งถ้ากระบอ อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี และบุตร ซึ่งได้ย้ายถิ่นที่อยู่กลับไปอยู่ภูมิลำเนาเดิมเป็นเวลานานแล้วตามนโยบายของรัฐบาล แต่เป็นการย้ายเฉพาะตัวบุคคลไม่ได้ส่งมอบทะเบียนประวัติให้สำนักทะเบียนปลายทางและไม่ได้ย้ายรายการทะเบียนราษฎร ทำให้รายการบุคคลซึ่งสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติไว้ที่อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ถูกจำหน่ายออกจากรฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรเนื่องจากไม่มีความเคลื่อนไหวทางทะเบียน ทำให้ไม่สามารถย้ายรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน และก่อให้เกิดปัญหาต่อการกำหนดสถานะบุคคล นอกจากนี้ กลุ่มม้งส่วนใหญ่เมื่อพบว่ารายการบุคคลถูกจำหน่ายออกจากรฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ได้ไปดำเนินการตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ด้วยการสำรวจตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เลขประจำตัวประเภท ๐ กลุ่ม ๘๘ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นคือไม่สามารถขอกำหนดสถานะและสัญชาติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ได้ ในขณะที่ม้งกลุ่มเดียวกันที่คงมีเลขประจำตัว ๑๓ หลักเป็นบุคคลประเภท ๖ สามารถเข้าสู่กระบวนการกำหนดสถานะตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

สำนักทะเบียนกลาง พิจารณาแล้วเห็นว่ากลุ่มม้งถ้ากระบอเป็นชนกลุ่มน้อยที่เคยได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและมีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ และมีนโยบายที่จะให้สถานะและสัญชาติไว้แล้ว แต่เมื่อมีการย้ายกลุ่มม้งถ้ากระบอกลับไปยังพื้นที่เดิมที่เคยอาศัยอยู่ใน ๒๐ จังหวัด ไม่ได้ดำเนินการเรื่องการย้ายทะเบียนประวัติและทะเบียนบ้านให้ตรงกับภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่จริง แต่กลับแนะนำให้กลุ่มม้งเข้ารับ การสำรวจจัดทำทะเบียนในกลุ่มบุคคลที่ไม่มีมีสถานะทางทะเบียนที่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เป็นเลข ๐ กลุ่ม ๘๘ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ยังไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการกำหนดให้สถานะและสัญชาติได้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ จึงเป็นเหตุให้เกิดปัญหาการร้องเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อเป็นการเยียวยาแก้ไขปัญหา ให้แก่กลุ่มม้งให้สามารถเข้าสู่สิทธิในการขอมีสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย และขอมี สัญชาติไทยสำหรับบุตรที่เกิดในราชอาณาจักรไทยได้ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว สำนักทะเบียนกลาง จึงจะคืนสถานภาพรายการบุคคลให้กับกลุ่มม้งที่เคยมีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓ เลขประจำตัว ๑๓ หลัก เป็นบุคคลประเภท ๖ และ ๗ แต่ถูกจำหน่ายรายการบุคคลแล้วไปจัดทำทะเบียนประวัติให้ใหม่เป็นบุคคล ประเภท ๐ ด้วยการคืนเลขประจำตัว ๑๓ หลักชุดเดิมให้ และจะดำเนินการย้ายรายการบุคคลไปยังสำนักทะเบียน ที่เป็นภูมิลำเนาของผู้ยื่น

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความถูกต้อง จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัด และจังหวัดสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่มีกลุ่มม้งอาศัยอยู่ในพื้นที่ ให้ดำเนินการ ดังนี้

/๑. รับคำร้อง...

๑. รับคำร้องขอคืนสถานภาพรายการบุคคลสำหรับมั่งงำกระบองที่ได้รับการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติไว้ที่อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี แคร่รายการบุคคลถูกจำหน่าย โดยเรียกตรวจเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อย ทะเบียนบ้านบุคคลผู้มีสัญชาติไทย (ท.ร.๑๓) เอกสารซึ่งมีรูปถ่ายที่ทางราชการออกให้ ฯลฯ ตลอดจนสอบสวนผู้ร้องและบุคคลที่น่าเชื่อถือ จำนวน ๓ คน เช่น บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อนบ้าน ผู้ปกครองท้องที่ กรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภาท้องถิ่น ฯลฯ และเจ้าบ้านของบ้านหลังที่มั่งงำอาศัยอยู่ซึ่งจะต้องยินยอมให้ย้ายเข้า ให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของครอบครัว ญาติ พี่น้องของผู้ร้อง ที่อยู่ปัจจุบันและเลขรหัสประจำบ้านที่อยู่ปัจจุบัน ซึ่งเจ้าบ้านให้ความยินยอมให้ย้ายเข้าสาเหตุของการถูกจำหน่ายรายการบุคคล ได้รับการสำรวจเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เลขประจำตัวประเภท ๐ กลุ่ม ๘๘ ที่สำนักทะเบียนโต เมื่อใด และได้เดินทางออกไปนอกประเทศไทยหรือไม่ ตลอดจนให้ถ้อยคำยืนยันตัวบุคคลและรับรองภาพถ่ายใบหน้าปัจจุบันของผู้ร้องด้วย

๒. กรณีบุคคลตามข้อ ๑ มีเลขประจำตัวประเภท ๐ กลุ่ม ๘๘ ซึ่งได้มาจากการสำรวจภายหลังการย้ายภูมิลำเนาไปจากสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอง ให้แจ้งบุคคลดังกล่าวดำเนินการยื่นคำร้องขอจำหน่ายรายการบุคคล ณ สำนักทะเบียนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติ ท.ร.๑๘ ก ก่อน แล้วจัดส่งเอกสารหลักฐานการจำหน่ายรายการบุคคลแนบมาพร้อมด้วย

๓. เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ให้สำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งนายทะเบียนรับรองสำเนาถูกต้อง รวมทั้งรวบรวมรายชื่อผู้ยื่นคำร้องจัดทำตามแบบสรุปข้อมูลส่งให้สำนักทะเบียนกลางเพื่อพิจารณาปรับปรุงรายการบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรต่อไป

๔. สำหรับบุคคลที่ยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทย ตามมาตรา ๒๓ พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑ หรือกรณีอื่น และอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้มีอำนาจตามกฎหมายไม่จำเป็นต้องขอคืนสถานภาพรายการบุคคลเพื่อกลับไปใช้เลขประจำตัว ๑๓ หลัก หมายเลขเดิมก็ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชลเดช พัดนรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร. ๐-๒๗๙๑๑-๗๓๑๘-๒๐
โทรสาร ๐-๒๙๐๖-๙๒๑๖

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๑๕๕

กรมการปกครอง
ถนนอิษฎางค์ กทม ๑๐๒๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง การได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ฯลฯ
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

ด้วยกรมการปกครองได้หารือคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอให้พิจารณากรณีนุคคลที่ได้รับสัญชาติไทยจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่ามีคุณสมบัติ เป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้นำบ้านตามมาตรา ๑๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ ประเด็นการมีสัญชาติไทยโดยการเกิดหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๘ สรุปได้ว่าบุคคลที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ เป็นการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด โดยเทียบเคียงกับคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๒๒๖/๒๕๕๒ ซึ่งวินิจฉัยว่าการได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่าประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการพิจารณาคุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้าสู่ตำแหน่งต่างๆ ที่กำหนดว่าจะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด จึงขอให้แจ้งอำเภอ สำนักงานเขต และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายตลเดช พัฒนรัฐ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๔-๙

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘๗/๐๖

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม ๑๐๒๐๐

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจการขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปและการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ อนุมัติหลักการเกณฑ์การกำหนด สถานะกลุ่มเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามที่สำนักงาน สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ โดยในส่วนของกรณีให้สัญชาติไทยสำหรับผู้ที่เกิดในประเทศไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติไว้ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการสั่งให้ บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ได้สัญชาติไทย เป็นการทั่วไปและการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ความละเอียด แจ่มอยู่แล้ว นั้น

กรมการปกครอง ได้ตรวจคำร้องขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ ที่ผ่านการพิจารณาของอำเภอและจังหวัดแล้วก่อนจะนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะอนุกรรมการและ คณะกรรมการกลั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยตรวจพบข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานโดยเฉพาะที่สำคัญคือ ผู้ขอมิ สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรีและไม่มีคุณสมบัติ ที่จะขอมีสัญชาติไทยได้ ซึ่งหากข้อบกพร่องดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข ย่อมส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการ ให้สัญชาติไทยแก่บุคคลที่ไม่ใช่ผู้ทรงสิทธิตามกฎหมาย และจะเกิดความเสียหายแก่ราชการ ดังนั้น เพื่อให้ การดำเนินการให้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ เป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมายและ นโยบายของรัฐ จึงขอชักซ้อมความเข้าใจ ดังนี้

๑. การขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ คณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งปัจจุบันมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวที่เคยมีมาในอดีตได้ถูกยกเลิก โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ และใช้มติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้แทน เว้นแต่การขอมิ

/สัญชาติไทย...

สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ ของกลุ่มชาวมอแกน เท่านั้น ที่ยังคงดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐

๒. บุคคลที่จะขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ จะต้องมีความสัมพันธ์ ดังนี้

๒.๑ เป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นมา มีหลักฐานการเกิด และทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติที่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักขึ้นต้นด้วยเลข ๖ ๗ ๘ ๐ หรือ ๐๐ แล้วแต่กรณี

๒.๒ มีบิดาและหรือมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย ก่อนวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๓๘ และได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้วภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักขึ้นต้นด้วยเลข ๖ ยกเว้นบิดาหรือมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย จะมีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข ๘ และกลุ่มชาวมอแกน จะมีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข ๐ เลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๘๙

๒.๓ กรณีผู้ขอมีสัญชาติไทยเป็นคนไร้รากเหง้า (ถูกบิดามารดาที่เป็นคนต่างด้าวทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์) จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๒ มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข ๐ เลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๘๙ และจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี

๓. บุตรของคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดามารดามีลักษณะต่อไปนี้อย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่สามารถขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง ฯลฯ

๓.๑ บิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย เป็นการชั่วคราว (ถือหนังสือเดินทาง) หรือเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

๓.๒ บิดาและมารดาเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว กัมพูชา และสัญชาติอื่น

๓.๓ บิดาและมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติ มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักขึ้นต้นด้วยเลข ๖ แต่เป็นผู้ที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยหลังวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๓๘ หรือเป็นชนกลุ่มน้อยที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักขึ้นต้นด้วยเลข ๐

๓.๔ บิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักขึ้นต้นด้วยเลข ๘ เลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๘๘ กรณีนี้บุตรจะต้องขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านโดยปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ เช่นเดียวกับบิดามารดา

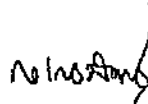
/๓.๕ บิดาหรือมารดา...

๓.๕ บิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ได้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเลขประจำตัว ๑๓ หลักขึ้นต้นด้วยเลข ๘ เลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๗๓ กรณีนี้ถ้าบุตรเกิดก่อนวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จะต้องขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ ฯลฯ เช่นเดียวกับบิดามารดา แต่ถ้าบุตรเกิดตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นมา จะต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. ขอให้จังหวัดกำกับสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง ให้ศึกษากฎหมาย นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ และหนังสือสั่งการให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และปฏิบัติงานสแกนบุคคลและสัญชาติด้วยความรอบคอบ รัดกุม และถูกต้องตามกฎหมายและข้อเท็จจริง กรณีหลักฐานเอกสารที่ยื่นคำขอมีสัญชาติไทยใช้เป็นพยานเป็นเอกสารที่ออกให้โดยสำนักทะเบียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น หากพิจารณาแล้วไม่มั่นใจในความถูกต้องของเอกสารดังกล่าว ควรขอตรวจสอบไปยังหน่วยงานที่ออกเอกสารนั้น โดยเร็ว ซึ่งอาจใช้การโทรศัพท์สอบถามแล้วบันทึกไว้เป็นหลักฐานก็ได้ ในส่วนของจังหวัดเมื่อได้รับคำขอมีสัญชาติไทยจากอำเภอแล้วขอให้ตรวจสอบและกลั่นกรองผู้ทรงสิทธิให้ถูกต้องก่อนส่งเรื่องให้กรมการปกครองดำเนินการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายตลเดช พิศนาคี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร ๐ ๒๗๔๑ ๗๓๑๔-๖
โทรสาร ๐-๒๕๐๖-๕๒๑๖

คุณสมบัติของผู้ลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

สถานที่เกิด	วันเกิดผู้ขอ	สัญชาติบิดา	สถานะของบิดา	วันเกิดของบิดา	สัญชาติมารดา	สถานะของมารดา	วันเกิดของมารดา
ประเทศไทย	ก่อน ๒๖ ก.พ. ๒๕๓๕	ต่างตัว	เข้าเมืองชั่วคราว / เข้าเมืองผิดกฎหมาย	-	ต่างตัว	เข้าเมืองชั่วคราว / เข้าเมืองผิดกฎหมาย	-
ประเทศไทย	ระหว่าง ๒๖ ก.พ. ๒๕๓๕ ถึง ๒๗ ก.พ. ๒๕๕๑	ต่างตัว	ต่างตัวเกิดในไทย	ก่อน ๒๖ ก.พ. ๒๕๕๕	ต่างตัว	เข้าเมืองชั่วคราว / เข้าเมืองผิดกฎหมาย	-
		ต่างตัว	เข้าเมืองชั่วคราว / เข้าเมืองผิดกฎหมาย	-	ต่างตัว	ต่างตัวเกิดในไทย	ก่อน ๒๖ ก.พ. ๒๕๓๕

คุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

สถานที่เกิด	วันเกิดผู้ขอ	สัญชาติบิดา	สถานะของบิดา	วันเกิดของไทย	เลข ๓ หลักบิดา	สัญชาติมารดา	สถานะของมารดา	วันที่เข้ามาไทย	เลข ๓ หลักแม่
ประเทศไทย	ตั้งแต่ ๒๖ ก.พ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา	ต่างตัว	ชนกลุ่มน้อย เข้าเมืองชั่วคราว / เข้าเมืองผิด กม.	ก่อน ๑๙ ม.ค. ๒๕๓๘	ประเภท ๕, ๘ (มี ใบถิ่น : ไร้สัญชาติ) ประเภท ๖ กลุ่ม ๕๐ - ๗๔ หรือ ประเภท ๐ กลุ่ม ๘๙ (เฉพาะพ่อแม่)	ต่างตัว	เข้าเมืองชั่วคราว / เข้าเมืองผิด กม.	ก่อน ๑๙ ม.ค. ๒๕๓๘	ประเภท ๖ ๐๐๐ หรือไม่มีเลข
		ต่างตัว	เข้าเมืองชั่วคราว / เข้าเมืองผิด กม.	ก่อน ๑๙ ม.ค. ๒๕๓๘	ประเภท ๖ ๐๐๐ หรือไม่มีเลข	ต่างตัว	ชนกลุ่มน้อย เข้าเมืองชั่วคราว / เข้าเมืองผิด กม.	ก่อน ๑๙ ม.ค. ๒๕๓๘	ประเภท ๕, ๘ (มี ใบถิ่น : ไร้สัญชาติ) ประเภท ๖ กลุ่ม ๕๐ - ๗๔ หรือ ประเภท ๐ กลุ่ม ๘๙ (เฉพาะพ่อแม่)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๑๓๕๖

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๘๗๕๕ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๓
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
๓. หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๑๗๕๕๘ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

ตามที่ได้แจ้งมาตรการป้องกันและปราบปรามและแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหากรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร แจ้งกำชับให้อำเภอ สำนักงานเขต เทศบาลและเมืองพัทยา ถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยเคร่งครัดไว้ตามนัยหนังสือที่อ้างถึง นั้น

จากสภาพปัญหาในปัจจุบันยังปรากฏว่ามีการดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ การทุจริตสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชนและการจดทะเบียนสมรสโดยมิชอบ ซึ่งผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงมีมูลเชื่อว่าได้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วมรู้เห็นเกี่ยวข้องในลักษณะที่เป็นขบวนการกับกลุ่มผู้กระทำความผิดและดำเนินการโดยมิชอบที่เกิดขึ้นด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำทุจริตทางทะเบียนที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว จึงได้กำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน แจ้งจังหวัดและกรุงเทพมหานคร เพื่อสั่งการให้อำเภอ สำนักงานเขต เทศบาลและเมืองพัทยา ถือเป็นปฏิบัติโดยเคร่งครัดตามแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนของสำนักทะเบียนในเขตท้องที่ ในแต่ละสัปดาห์และแต่ละเดือน ว่ามีสถิติข้อมูลมากน้อยผิดปกติหรือในลักษณะที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการกระทำทุจริตหรือไม่ อย่างไร หากพบความผิดปกติหรือต้องสงสัย ให้รีบดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง พร้อมทั้งแจ้งสำนักบริหารการทะเบียนทราบเพื่อพิจารณานำบันทึกสถานภาพบุคคลต้องตรวจสอบ (Caution Sign) ในรายการบุคคลต้องสงสัยในฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ด้วย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่คนดังกล่าวได้อีก ให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ปรับย้ายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนไว้ก่อน

๒. ให้อำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล และเมืองพัทยา ตรวจสอบข้อมูลการปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนในโปรแกรมรายงานการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร ทะเบียนทั่วไป และงานบัตรประจำตัวประชาชน แล้วพิมพ์รายงานผลการปฏิบัติงานดังกล่าวจากระบบคอมพิวเตอร์ เสนอให้นายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาลและปลัดเมืองพัทยาแล้วแต่กรณี เพื่อทราบและพิจารณาว่ามีความผิดปกติเกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไร หลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานในแต่ละวันเป็นประจำทุกวัน

/๓. กรณีย์ ...

๓. กรณีตรวจพบข้อมูลความผิดปกติ หรือรายการต้องสงสัยจะเป็นการทุจริตทางทะเบียน หรือมีข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์ หรือการเสนอข่าวโดยสื่อมวลชน ให้จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร และอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล หรือเมืองพัทยา ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เร่งรัดการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว ให้ปรากฏข้อยุติโดยเร็ว หากพบเป็นการทุจริตทางทะเบียนราษฎร หรือดำเนินการโดยมิชอบในรายการบุคคลใด ให้นำทะเบียนสิ่งระงับความเคลื่อนไหวทางทะเบียนและจำหน่ายรายการบุคคลออกจากทะเบียนบ้าน โดยต้องถือปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัดทุกขั้นตอน แต่หากรายการที่ถูกสวมตัว ทางทะเบียนยังมีตัวตนอยู่จริง ต้องรีบดำเนินการแก้ไขปัญหา (เหยี่ยวยา) ปรับปรุงแก้ไขรายการที่ถูกต้องคืน ให้แก่เจ้าของรายการที่แท้จริงทันที ทั้งนี้ ในการดำเนินการทางคดีอาญาและทางวินัยต้องเร่งรัดติดตามการ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปโดยรวดเร็วและเด็ดขาดกับผู้กระทำผิดทุกคนในทุกข้อหาความผิด ที่ปรากฏ โดยถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๔.๖/ว ๓๒๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

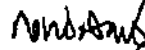
๔. ให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร ตรวจสอบขยายผลร่วมกับอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาลหรือ เมืองพัทยา ที่เกิดเหตุกระทำทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหากรณีทุจริตที่เกิดขึ้น ดังกล่าวและต้องดำเนินการทางทะเบียน ทางคดีอาญาและทางวินัยกับผู้กระทำผิดให้ครบถ้วนในทุกกระทงทุกกรณี ความผิดที่ปรากฏ

๕. สรุปผลการดำเนินการ ตามข้อ ๓ และข้อ ๔ พร้อมความเห็นและหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้อง แจ้งให้กรมการปกครองทราบทุกกระยะจนกว่าจะเป็นที่สุด

อนึ่ง หากปรากฏว่ามีการทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นจำนวนมาก หรือมีพฤติการณ์กระทำผิดในลักษณะที่เป็นขบวนการและมีเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนเกี่ยวข้อง เกิดขึ้นใน ห้องที่ใด ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป จะถือว่าเป็นความประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการของผู้บังคับบัญชาในการกำกับดูแล และควบคุมการปฏิบัติงานของอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล และเมืองพัทยา ผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับจะต้องร่วมรับผิดชอบกับกรณีที่เกิดขึ้นดังกล่าวตามควรแก่กรณีด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดลเดช พัฒนรัฐ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนป้องกันและปราบปรามการทุจริต
การทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน
โทร. ๐-๒๗๔๑-๗๓๒๒-๓

ที่ มท ๐๓๐๙.๖/ว ๓๒๓

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัยยวัฒน์ กท ๑๐๒๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง แนวทางดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔

ตามที่ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติกรณีเกิดการกระทำทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร สั่งการให้สำนักทะเบียนทุกแห่งถือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดตามบัญชีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔ นั้น

เนื่องจากปัจจุบันมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เช่น การสั่งระงับความเคลื่อนไหวรายการทะเบียนราษฎร การจำหน่ายรายการทะเบียน การยกเลิกหรือเพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียน การบันทึกรายการในฐานข้อมูลทางการทะเบียน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ด้วย

กระทรวงมหาดไทย พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีตรวจพบหลักฐานหรือรายการต้องสงสัย หรือได้รับหนังสือแจ้งเรื่อง หรือการร้องเรียน/ร้องทุกข์ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ตลอดจนการดำเนินการกรณีมีการกระทำทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการทะเบียน การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิด และ/หรือทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตด้วย ตลอดจนการแก้ไข (เยียวยา) ปัญหาทางทะเบียนแก่เจ้าของรายการผู้สุจริตที่ถูกกระทบสิทธิให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสนในการดำเนินการดังกล่าว จึงให้ยกเลิกแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ปกปิด ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔ และถือปฏิบัติตามแนวทางดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ดังต่อไปนี้

๑. การตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีตรวจพบหลักฐานหรือรายการต้องสงสัย หรือได้รับหนังสือแจ้งเรื่อง หรือการร้องเรียน/ร้องทุกข์ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

(๑) ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี มอบหมายเจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดรับผิดชอบ หรืออาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือคณะกรรมการ ต้องไม่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวข้องกับตัวกับกรณีดังกล่าว โดยให้มีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลและรายการทางทะเบียน แสวงหาพยานหลักฐานเพื่อให้ทราบพฤติการณ์การดำเนินการทางทะเบียนตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งการต่อไป

(๒) ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลและรายการทางทะเบียน ให้ตรวจสอบจากฐานข้อมูลทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เรียกหลักฐานเอกสารทางทะเบียนและหลักฐานเอกสาร

/ราชการ ...

ราชการอื่นที่มีอยู่ ตลอดจนการสอบปากคำพยานบุคคล เช่น ผู้แจ้งเรื่อง เจ้าของรายการ บิดามารดา ญาติ ใกล้ชิดหรือบุคคลอื่นที่รู้จักและรู้เห็นเป็นอย่งดีในพื้นที่ เป็นต้น เพื่อใช้ประกอบการพิสูจน์ตัวบุคคลและให้ได้ข้อเท็จจริงที่ชัดเจนครบถ้วน หากต้องการหลักฐานเอกสารเพิ่มเติม หรือตรวจสอบหลักฐานเอกสารไปยังสำนักทะเบียนอื่น หรือหน่วยงานราชการซึ่งเป็นผู้ออกหลักฐานเอกสารราชการดังกล่าว ให้ดำเนินการได้ตามความจำเป็นและเร่งรัดติดตามผลทุกกระยะ พร้อมทั้งต้องชี้แจงให้ผู้แจ้งเรื่อง หรือผู้ร้องเรียน/ร้องทุกข์ ทราบไว้ด้วย

(๓) รวบรวมข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน ข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง พร้อมความเห็นสรุปเสนอผู้ที่ได้มอบหมายหรือแต่งตั้ง พิจารณาสั่งการ ซึ่งหากไม่มีมูลความจริงให้ยุติเรื่องและแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ แต่หากผลการตรวจสอบพบว่ามิมีมูลกระทำทุจริตทางทะเบียน ให้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน เช่น การสั่งระงับความเคลื่อนไหวทางทะเบียนไว้ก่อน การจำหน่ายรายการบุคคล การปรับปรุงรายการทางทะเบียนราษฎร การยกเลิกและเพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียน การบันทึกยกเลิกรายการในฐานข้อมูลการทะเบียน เป็นต้น การแก้ไข(เยียวยา)ปัญหาทางทะเบียนให้แก่ผู้สุจริตที่ถูกกระทบสิทธิ การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิดทุกคนในทุกข้อหาความผิดที่ปรากฏ ตลอดจนการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมกระทำผิด ทั้งนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนแจ้งว่าเจ้าหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตทางทะเบียน ด้วย ควรเสนอปรับย้ายเจ้าหน้าที่ผู้นั้นให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน หันที่

การตรวจสอบข้อเท็จจริง ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ให้เสนอความเห็นพร้อมเหตุผลความจำเป็นต่อผู้ที่ได้มอบหมายหรือแต่งตั้ง เพื่อขอขยายระยะเวลาดำเนินการได้อีก ๒ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๑๕ วัน รวมแล้วไม่เกิน ๓๐ วัน

๒. การดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

(๑) หากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นการมีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ หรือเจ้าของรายการที่แท้จริงซึ่งถูกแอบอ้างไม่มีตัวตนอยู่แล้ว ให้นำทะเบียน สั่งระงับความเคลื่อนไหวทางทะเบียนไว้ก่อน หรือจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลดังกล่าวออกจากทะเบียนบ้าน แล้วแต่กรณี โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ ประกอบกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการได้แจ้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ.๒๕๕๑ และดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๑๐ หรือข้อ ๑๑๐/๑ แล้วแต่กรณี โดยเคร่งครัด

(๒) หากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นการแอบอ้างใช้ชื่อและรายการผู้อื่น โดยที่เจ้าของรายการแท้จริงยังมีตัวตนอยู่จริง ให้นำทะเบียน ปรับปรุงแก้ไขรายการทางทะเบียนของเจ้าของรายการแท้จริง กลับคืนเข้าในทะเบียนบ้านหลังเดิมก่อนที่จะมีการดำเนินการโดยมิชอบทางทะเบียน เว้นแต่กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวได้ ให้พิจารณาให้เป็นไปตามความเป็นจริง

(๓) ให้เพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียนราษฎรที่มีการดำเนินการโดยมิชอบ เช่น สูติบัตร มรณบัตร แบบการให้เลขประจำตัวประชาชน ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ทะเบียนบ้าน เป็นต้น โดยหมายเหตุให้ทราบถึงที่มาของการเพิกถอน แล้วลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๔) กรณีมีการแอบอ้างสวมตัวทำบัตรประจำตัวประชาชน ให้นำนายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี เป็นผู้สั่งจำหน่ายหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนที่เกี่ยวข้องทุกฉบับ ได้แก่ คำขอ บ.ป.๑ ใบรับคำขอมมีบัตร (บ.ป.๒) หรือใบแทนใบรับคำขอมมีบัตร(บ.ป.๒ ก) และคู่มือ ทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน(บ.ป.๕) พร้อมทั้ง

/เรียก ...

เรียกบัตรประจำตัวประชาชนที่มีการกระทำผิดดังกล่าวคืน เพื่อดำเนินการจำหน่ายด้วย โดยหมายเหตุให้ทราบถึงสาเหตุและที่มาของการจำหน่ายหลักฐานเอกสาร เช่น “จำหน่ายเนื่องจากสวมตัว/แสดงเอกสารเท็จ/มีชื่อในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ...ตามหนังสือ...ลงวันที่... หรือตามบันทึก ปจว.ที่... ลงวันที่...” เป็นต้น แล้วลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๕) กรณีมีการนำชื่อและรายการที่แอบอ้างไปขอตั้งหรือเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อรอง หรือชื่อสกุล ให้นำทะเบียนท้องที่ยกเลิกหลักฐานทางทะเบียนและเรียกหนังสือสำคัญเกี่ยวกับชื่อตัว ชื่อรอง หรือชื่อสกุลคืนจากผู้แอบอ้างพร้อมทั้งหมายเหตุการยกเลิกในหลักฐาน หรือหนังสือสำคัญ โดยกรณี มีชื่อและรายการในทะเบียนบ้านโดยมิชอบ ว่า “ยกเลิกเพราะผู้ได้รับอนุญาตไม่มีสัญชาติไทยขัดต่อมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ.๒๕๐๕” หรือในกรณีแอบอ้างสวมตัวทางทะเบียน ว่า “ยกเลิกเนื่องจากแอบอ้างสวมตัวผู้อื่น ตามหนังสือ...ลงวันที่...” แล้วลงชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๖) กรณีมีการนำชื่อและรายการที่แอบอ้างไปจดทะเบียนครอบครัว ให้นำทะเบียนบันทึกชื่อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการของผู้แอบอ้างไว้เป็นหลักฐานในทะเบียนครอบครัว แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีการจำหน่ายรายการบุคคล หรือรายการทางทะเบียน การยกเลิกหรือเพิกถอนหลักฐานเอกสารทางทะเบียนตามข้อ ๒ (๑) ถึง (๖) ที่มีการจัดเก็บเป็นข้อมูลทะเบียนประวัติราชภูหรือจัดเก็บหลักฐานเอกสารดังกล่าวไว้ในฐานข้อมูลการทะเบียนด้วย ให้บันทึกการจำหน่ายรายการ การยกเลิก/เพิกถอนหลักฐานที่เกี่ยวข้องในฐานข้อมูลการทะเบียน แล้วแต่กรณี โดยบันทึกให้ทราบสาเหตุและที่มาของการจำหน่ายรายการ ยกเลิกหลักฐานดังกล่าว หรือบันทึกให้เป็นไปตามระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลทางการทะเบียน นั้น ๆ ทั้งนี้ ห้ามมิให้บันทึกสาเหตุการจำหน่ายหรือการยกเลิก เป็น “อื่น ๆ”

๓. การแก้ไข(เยียวยา)ปัญหาทางทะเบียน ให้ถือเป็นนโยบายเร่งด่วนของผู้บังคับบัญชาที่ต้องเร่งรัดติดตามการแก้ไขรายการทางทะเบียน เพื่อคืนสถานะทางทะเบียนให้แก่เจ้าของรายการที่แท้จริง ซึ่งถูกกระทบสิทธิโดยสุจริต ทั้งนี้ โดยไม่ต้องรอผลการดำเนินคดีอาญา หรือการดำเนินการทางวินัย ตามแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

(๑) กรณีรายการทางทะเบียนไม่มีการดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายไปจากเดิม ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี พิจารณาสั่งการให้ดำเนินการทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่เจ้าของรายการที่แท้จริง ทั้งนี้

(๒) กรณีรายการทางทะเบียนมีการดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายไปจากเดิม ให้อำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล หรือเมืองพัทยา ที่ได้รับแจ้งเรื่อง หรือข้อร้องเรียน/ร้องทุกข์ เป็นผู้รับผิดชอบในการแจ้งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือแจ้งการย้ายที่อยู่รายการบุคคลที่แท้จริงเพื่อร่วมกันปรับปรุงแก้ไขรายการ ยกเลิก/เพิกถอนการดำเนินการทางทะเบียน ที่มีชอบให้กลับคืนเป็นของเจ้าของรายการที่แท้จริงตามเดิมเสมือนไม่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนย้ายไป ทั้งนี้ต้องแจ้งให้เจ้าของรายการที่แท้จริงทราบทุกระยะ

(๓) กรณีที่เห็นว่ามีความยุ่งยากซับซ้อนในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง เนื่องจากต้องอาศัยพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงในหลายท้องที่และมีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน เมื่อได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้รวบรวมข้อเท็จจริงส่งให้กรมการปกครอง(สำนักบริหารการทะเบียน) ทราบทันที เพื่อจะได้ติดตามเร่งรัดและประสานการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย

๔. การดำเนินการทางคดีอาญา ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล ปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี หรืออาจมอบหมายให้หัวหน้าฝ่าย หรือหัวหน้างาน

/จึงมี ...

ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เป็นผู้แจ้งความ ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดทุกคนในทุกข้อหาความผิดที่ปรากฏ โดยทำเป็นหนังสือระบุถึง พฤติการณ์การกระทำความผิดโดยสังเขป ผู้กระทำความผิดทุกคน (ถ้ารู้) บทมาตราที่กระทำความผิด พร้อมรวบรวม พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ส่งให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจสอบสวนในเขตท้องที่ ทั้งนี้ ไม่ต้องพิจารณาว่าการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดจะได้ขาดอายุความไปแล้วหรือไม่

สำหรับบทกฎหมายที่จะใช้อ้างให้เอาผิดผู้กระทำความผิดให้ถือวันที่มีการกระทำความผิด เช่น วันที่แจ้งการเกิด วันที่แจ้งการย้ายที่อยู่ วันที่ยื่นคำขอมีบัตร วันที่ยื่นขอเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล เป็นต้น ให้พิจารณาบทบัญญัติกฎหมาย ว่าด้วยเรื่องนั้น ๆ ได้กำหนดถึงพฤติกรรมการกระทำ หรือองค์ประกอบอย่างไร เป็นองค์ประกอบของความผิดไว้ ซึ่งในการกระทำของผู้แอบอ้างทุจริตทางทะเบียนในกรณีเดียวอาจผิดต่อกฎหมายหลายบท โดยกฎหมายที่อาจเกี่ยวข้องกับการแอบอ้างทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ได้แก่

(๑) พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๕๐ (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน)

(๒) พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ มาตรา ๑๔ (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๒๖ ถึงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๒)

(๓) พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

(๔) พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๑๔ (บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ถึงปัจจุบัน)

(๕) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ มาตรา ๒๖๙/๑ มาตรา ๒๖๙/๔ และมาตรา ๒๖๙/๕

และหากผลการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำความเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายดังกล่าว ในบทมาตรานอกจาก (๑) - (๔) หรือกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น ให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามบทกฎหมายนั้นด้วย

๕. การดำเนินการทางวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดวินัย แจ้งผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ พิจารณาสั่งลงโทษ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนแจ้งว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตจำนวนหลายราย หรือมีพฤติการณ์รู้เห็นเชื่อมโยงกับกระบวนการกระทำทุจริตกรณีดังกล่าวด้วย หรือเห็นว่าจะมีผลกระทบต่อ การสอบสวนของคณะกรรมการ หรืออาจเกิดความเสียหายต่อทางราชการอย่างร้ายแรง ควรมีคำสั่งพักราชการ หรือให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อน แล้วแต่กรณี ตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการพลเรือน กำหนดไว้

สำหรับการพิจารณาโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตทางทะเบียน และบัตรประจำตัวประชาชน อ.ก.พ.กระทรวงมหาดไทย ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๔ ให้ดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับและพิจารณาโทษในสถานหนักตามควร แก่กรณี

/อ. การ ...

๖. การรายงานผลการดำเนินการ ให้อำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล หรือเมืองพัทยา มีหน้าที่รายงานผลการดำเนินการ ตามข้อ ๑ ถึง ข้อ ๕ ให้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ทราบทุกระยะจนกว่าจะเป็นที่สุด พร้อมสำเนาเอกสารและรับรองถูกต้องทุกฉบับ

เมื่อจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ได้รับรายงาน ให้พิจารณาตรวจสอบการดำเนินการ ว่าถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่ หากเห็นว่ายังไม่ถูกต้อง ครบถ้วนในประเด็นใด ให้แจ้งความเห็นและแนวทางดำเนินการแก้ไข พร้อมทั้งติดตามเร่งรัดผลการดำเนินการทุกระยะให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

เมื่อจังหวัด/กรุงเทพมหานคร พิจารณาเห็นว่าอำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล หรือเมืองพัทยา ดำเนินการถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว ให้รวบรวมข้อเท็จจริงและความเห็นของจังหวัด/กรุงเทพมหานคร พร้อมสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องทุกฉบับ แจ้งให้กรมการปกครองทราบทุกระยะจนกว่าจะเป็นที่สุด

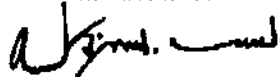
การติดตามผลดำเนินการทางคดีอาญาและทางวินัย ให้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ มีหน้าที่เร่งรัดติดตามทุกระยะจนกว่าจะเป็นที่สุด แล้วแจ้งผลให้กรมการปกครองทราบ

๗. การแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกรณีผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่าผู้แอบอ้างสวมตัว ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ได้นำรายการหรือหลักฐานทางทะเบียนไปใช้กระทำทุจริตต่อเนื่อง ไปถึงหน่วยงานอื่นด้วย ให้หน่วยงานที่ตรวจพบหลักฐานหรือรายการต้องสงสัย หรือได้รับหนังสือแจ้งเรื่อง หรือ การร้องเรียน/ ร้องทุกข์ เป็นผู้แจ้งประสานงานกับอำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาล เมืองพัทยา หรือหน่วยงานอื่น เพื่อจะได้พิจารณาดำเนินการกับผู้กระทำผิด และหลักฐานเอกสารทางทะเบียนหรือเอกสาร ราชการอื่นที่มีการออกโดยมิชอบดังกล่าว ตามอำนาจหน้าที่ในส่วนเกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ หากเป็นกรณีทุจริต ทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนเกิดขึ้นในเขตท้องที่ ต้องพิจารณาดำเนินการ ตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๖ ด้วยเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ หากการสั่งการที่มีอยู่ก่อนนี้ได้กำหนดไว้เป็นการชัดหรือแย้งกับแนวทางดังกล่าวข้างต้น ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนนี้ แทน

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งแนวทางการดำเนินการกรณีทุจริตทางทะเบียนและบัตร ประจำตัวประชาชน ให้อำเภอ กิ่งอำเภอ สำนักงานเขต เทศบาลและเมืองพัทยา ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประชาศ บุญยินดี)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๔๑-๗๓๒๒-๓